THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

ol. LXXX Kaina 35 c. TREČIADIENIS — WEDNESDAY, BIRŽELIS — JUNE 14, 1989 Nr. 115

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Kun. Sigito Tamkevičiaus žodis, tartas jį sutinkant Kybartuose

lapkr. 6 d.

Šiandien mes džiaugiamės, turime gražių vilčių ateičiai, tačiau tas džiaugsmas nėra pilnas. Prieš dvi savaites, man būnant Sibire, vienas pareigūnas, pasižiūrėjęs, kaip Vilniuje vyksta Sąjūdžio suvažiavimas, piktai kalbėjo: „Užtikrinu, dar daug lietuvių atvažiuos į Sibirą, užteks jiems čia ir vietos ir darbo, pažaidėm demokratiją, o dabar prisuksim varžtus". Suprantu, tai kalbėjo vienas iš eilinių stalinistų, bet šalyje jų dar yra ne vienas ir ne du. Dar daug kur matome ir jaučiame alsuojantį stalinizmą.

Paleidžiant kalinius, jų nereabilitavo, nepasakė, kad mes jus nekaltai laikėme. Bet tikėkime, persitvarkymo žingsniai artimoje ateityje reabilituos ne tik stalinizmo aukas, bus reabilituotos ir neostalinizmo laikų aukos. Tikime, kad mūsų tauta, mūsų Bažnyčia, tiek daug kentėjusios, tikrai susilauks pilno velykinio džiaugsmo. Tačiau atminkim, tam neužtenka tik pasitikėjimo Dievu, reikia konkretaus mūsų pačių darbo. Šiandien kaip niekada reikia tautinio ir religinio sąmoningumo. Kada galima pasakyti tiesos žodį ir nedrebėti, kad už jį reikės užmokėti ilgais metais kalėjime, lageryje ar Sibire, reikia nepraleisti progos ir jį sakyti. Reikia, kad tiesos žodis pasiektų ne tik protą, bet ir širdis, kad jis visą mūsų būtį sukoncentruotų darbui už Tėvynės ir Bažnyčios ateitį.

Mes matome plazdančias trispalves, girdime šventus himno ir „Lietuva, brangi" žodžius, bet to per maža. Visi gerai žinome, kad tauta ir Bažnyčia turės ateitį tik tada, jei ji bus dora, moraliai tvirta, jei žmonės bus blaivūs, šeimos gausios, jei mūsų tarpe klestės susiklausymas ir meilė. Todėl šitą brangią visiems dieną susivienykime, atleiskime vieni kitiems tai, kuo prasikaltome.

Šiandien noriu pasakyti žodį ir tiems, kurie norėjo, kad daugeliui metų dingčiau iš Lietuvos, kurie ruošė bylą, teisė — visiems atleidžiu, už visus meldžiuosi, visus myliu. Jie yra mano broliai ir seserys. Buvęs chaosas, tamsa daug ką suklaidino, žmonės buvo pasimetę, daugelio širdyse buvo be galo daug baimės. Paduokime vieni kitiems ranką — Lietuva yra mūsų namai. Kokie mes bebūtume: tikintys, netikintys ar komunistai — visi mes esame lietuviai. Užmirškime, kas buvo vakar, išbraukime iš širdžių nuoskaudas, o savo jėgas atiduokime bendram tikslui — dirbti, kovoti, kad mūsų visų gyvenime būtų šviesiau ir gražiau. Amen.

Pradėta Motinos Marijos šventumo byla

Chicago. — Praėjusį pirmadienį buvo pradėta Šv. Kazimiero seserų steigėjos Motinos Marijos Kaupaitės šventumo tyrimo procesas, kad Bažnyčia galėtų nuspręsti jos gyvenimo tobulumą ir paskelbti ją šventąja.

Oficialūs Bažnyčios atstovai buvo susirinkę Šv. Kazimiero seserų vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., pradėti Motinos Marijos bylą, kuri įsteigė šį vienuolyną 1907 m., rašo Chicago Sun-Times dienraštis. Seselės, kurios dar ją atsimena, sako, kad ji pasižymėjo šventomis dorybėmis ir buvo ne tik joms, bet ir kitiems žmonėms kilnumo ir šventumo pavyzdys.

Kardinolas Bernardinas paskyrė 10 narių tribunolą iš šešių kunigų ir trijų vienuolių, kuriems vadovauja vysk. Alfredas Abramovičius. Tribunolas ištirs jos gyvenimą ir apklausinės liudininkus, kurie ją pažino. Kita grupė iš teologų ištirs jos rašytus darbus. Kai visa bus paruošta, tie dokumentai bus įteikti Vatikanui peržiūrėti. Tai ilgas ir atsargus procesas.

Kazimiera Kaupaitė gimė Gudeliuose, Lietuvoje, 1880 m. sausio 6 d. Į Ameriką atvyko 1897 m. padėti savo broliui kunigui Antanui Scrantone. Tapdama vienuole, ji pasirinko Marijos vardą ir su seselėmis Immaculata ir Concepta 1907 m. rugpjūčio 29 d. įsteigė Šv. Kazimiero seserų kongregaciją, kad galėtų padėti lietuviams imigrantams, stiprinant jų tikėjimą ir išlaikant lietuviškumą per mokyklas ir vėliau išplečiant savo artimo meilės darbus slaugant ligonius ir steigiant ligonines.

Motina Marija Kaupaitė, Šv. Kazimiero seserų kongregacijos steigėja.

Ordinas turi 287 seseles Amerikoje ir Argentinoje. Trečdalis jų yra Chicagoje. Jos taip pat vadovauja savo įsteigtai Marijos mergaičių gimnazijai.

— **Londone** pirmą kartą, kaip Baltuosius rūmus apleido, lankosi buvęs prez. Ronald Reaganas. Jis bus pagerbtas aukščiausiu Anglijos karalienės ženklu — raišteliu ir suteiktas „Sir" titulas. Šiandien jis yra karalienės Elzbietos svečias. Anglija esanti dėkinga Reaganui už bendradarbiavimą su Thatcher ir už paramą Falklando karo metu.

— **Sovietų** premjeras Nikolajus Ryžkovas kartu su KGB viršininku Kriučkovu lankosi Uzbekistane, kuriame neramumai nesibaigia. Diplomatų manymu, tai ženklas, kad 9,000 pasiųstų kareivių ten nesugebėjo „sutvarkyti" demonstruojančių.

LIETUVIŲ TAUTOS HOLOKAUSTO PRADŽIA

Prie nužudytojo chirurgo Antano Gudonio jo našlė. Šią nuotrauką 1941 m. padarė J. Žitkus. Už šią ir kitas nužudytų gydytojų nuotraukas fofografas po karo buvo ištremtas dešimčiai metų katorgos darbams į Sibirą.

Panevėžys. — Okupuotoje Lietuvoje vis drąsiau iškeliami Stalino žiaurumai. Štai „Tiesos" 250 numeryje Vida Bielskytė duoda ryškų faktais pagrįstą vaizdą, kas atsitiko su trimis chirurgais ir viena gailestinga seserimi 1941 m. birželyje.

Panevėžio ligoninės kieme yra paminklas su įrašu „Gelbėdami kitus, žuvo patys". Pirmosiomis karo dienomis, kai buvo subombarduotas aerouostas, į ligoninę buvo atvežami sužeisti raudonarmiečiai ir civiliai. Vežė ir iš fronto sužeistuosius. Atėjęs politinis vadovas Kasmoyskis pasakė, kad už ligoninės tvarką jis atsako. Visur buvo pilna kariškių, o ligoninės personalui uždrausta išeiti. Chirurgai operavo visą parą, nebodami įspėjimų, kad jiems gresia pavojus. Tie chirurgai — Stasys Mačiulis, Juozas Žemgulis ir Antanas Gudonis nesitraukė nuo operacinio stalo.

Suėmimas

Kariškiai tuoj įžengė į operacinę ir norėjo suimti gailestingąją seserį Z. Kanevičienę, bet chirurgai pareikalavo, kad ji būtų palikta, nes būtinai turi padėti operacijose. Kariškiai išėjo. Kanevičienė išsigando ir pabėgo per langą. Sugrįžę kariai neberado Kanevičienės, tad pagrasino daktarus suimti, jei per 10 min. nesuras sesers. Po 10 minučių chirurgai buvo suimti. Juos nusivarė tiesiai nuo stalo, net su chirurgų pirštinėmis.

Toliau aprašomi žmonių liudijimai, kurie matė, kaip gydytojai buvo su iškeltomis rankomis varomi į Saugumą. Tai matė Mačiulio žmona ir slaugė A. Valavičienė, ir darbininkai Vaišvila ir Gegeckas. Jie buvo irgi suimti, bet Gegeckas buvo paleistas, nes jis patyrė didelį nervinį sukrėtimą, kai girdėjo kankinamų chirurgų klyksmus. Sesuo Kanevičienė pasidavė pati, kad išlaisvintų chirurgus, tačiau jų nebeišgelbėjo.

Gyvi liudininkai

Bet istorija visad turi liudininkų. Medikų kankinimo tragedijos liudytojais tapo 3 vyrai, užėję mieste į restoraną užkąsti. Radijas iš Kauno transliavo Lietuvos himną, vyrai klausėsi žinių. Tuo metu įėjo ginkluoti raudonarmiečiai. Jie ir suėmė cukraus fabriko darbininką Praną Valaitį ir du jo draugus. Atvarė į miliciją ir įstūmė juos laiptais į rūsį. Ir ką jie pamatė — rūsyje kraujo klane gulėjo sudarkyti trijų vyrų ir moters lavonai. „Veidai buvo taip suniekinti, kad artimieji atpažino juos tik iš rūbų", pasakojo Valaitis. „Nuotraukose to neįžiūrėsi. Prabuvę ten kelias valandas, mes vos neišprotėjome nuo to vaizdo". Paskui tie trys vyrai buvo išvesti tardymui ir įmesti į kalėjimą. Karo eigoje jiems pasisekė pabėgti.

Paimami nukankintųjų lavonai

Žinia apie gydytojų nužudymą tuoj pasklido Panevėžyje. Pirmieji nužudytuosius pamatė gimnazistai, atplėšę lentas nuo užkaltų rūsio langų. Ona Čepaitienė ėjo 8 val. į darbą ir norėjo pažiūrėti nužudytuosius, bet, pamačius kraujo klanus ir subadytus lavonus, išbėgo lauk. Pro šalį ėjo Panevėžio durpynų tarnautojas Juozas Kačinskas su draugu. Jie matė nukankintus. Daug žmonių ėjo žiūrėti, niekas nedraudė: komunistai jau buvo išvykę, o vokiečių dar nebuvo. Lavonų paimti atvažiavo slaugės Ona Kizienė ir Milė Stasiūnienė ir ligoninės sargas Kaziukas. Kizienė pasakoja: prie durų gulėjo gydytojas S. Mačiulis, jo nugaroje išrėžti du diržai. J. Žemgulys gulėjo ant šono subadytas, matėsi atvira širdis. Gydytojas A. Gudonis gulėjo ranka sugriebęs žemės grumstą. Visų drabužiai buvo suplėšyti. Išniekintas Z. Kanevičienės lavonas buvo pagultytas ant lentų, supiaustyta krūtinė, išsuktos rankos. Tą patį papasakojo odos dispanzerio tarnautoja J. Mikalkevičienė.

Laidotuvės

Slaugės aprengė nužudytuosius, nugabeno į katedros rūsį ir pašarvojo. Kanevičienės lavoną pasiėmė vyras. Ligoninės medicinos sesuo E. Mickevičienė palydėjo prie nužudytųjų gydytojo Gudonio našlę. Daugelis panevėžiečių atsimena nužudytųjų medikų laidotuves, kuriuos laidojo kartu su 19 darbininkų, nužudytų iš cukraus fabriko. Atsisveikinimo kalbą pasakė mokytojas J. Micevičius. Po karo už tai jis buvo išvežtas į Sibirą. Nekrologai buvo atspausdinti Kauno žurnale „Lietuviškoji medicina", kurį pradžioje redagavo nužudytasis gydytojas J. Žemgulys.

Žemgulio palaikus į Kauną pasiėmė šeima, kurioje liko 3 dukterys ir sūnus. Gydytojas Mačiulis palaidotas Panevėžio kapinėse šalia savo dukters Stasės, o gydytoją Gudonį į Rokiškį išsivežė žmona. Po karo ji su mažu sūnumi buvo išvežta į Sibirą. Sesuo Z. Kanevičienė palaidota Panevėžyje.

Paminklas kankiniams

Panevėžio gydytojai ir visuomenė pastatė prie ligoninės jiems skulptoriaus B. Bučo paminklą su trimis bareljefais 1943 m. rugsėjo 19 d. Po karo stalinistai sakė, kad gydytojų kūnus išniekinę hitlerininkai, kurių tada Panevėžyje dar nebuvo. Po karo tas paminklas buvo užkastas, o dabar vėl restauruotas skulptoriaus A. Pajuodžio. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Panevėžio grupė rinko šias žinias iš čia paminėtų ir nepaminėtų liudininkų. Ne visi liudininkai ir dabar dar drįsta kalbėti atvirai.

Tai buvo lietuvių tautos holokausto pradžia, ir ne vien tik Panevėžyje, Pravieniškiuose, Rainiuose, bet ir visoje Lietuvoje.

Žemaičių paminklas kankiniams

Telšiai. — Žemaičių kultūros draugija Telšiuose ėmėsi inicaityvos sutvarkyti kankinių kapą Rainių miškelyje. Sukvietė liaudies meistrus ir visuomenės atstovus aptarti Rainių paminklo statybos klausimus. Pritarta architekto A. Žebrausko parinktai vietai. Nutarta pastatyti kankiniams pagerbti koplyčią iš medžio.

Sudarytas 10 asmenų komitetas. Pažadėjo prisidėti Žemaitijos tikintieji. Visą šį darbą remia Telšių vysk. A. Vaičius. Buvę tremtiniai birželio 14-ją, pirmosios tremties dieną, pasiryžo iš Žemaitijos laukų suvežti akmenis koplyčios pamatams. Komitetas prašo aukų, kurias renka Laima Valatkienė. Kiekviena, kad ir mažiausia auka, bus įrašyta Atminimo knygoje. Komitetas kuris yra prisiglaudęs Alkos muziejuje, prašo nebestatyti savanoriškai kryžių Rainių miškelyje, nes tai trukdys darbui, tvarkant žudymo vietą.

Žemaičiai pastatė pirmąjį paminklą ir Varniuose žuvusiųjų partizanų pagerbimui, kuris buvo neseniai atidengtas.

Žmogaus teisių konferencija Paryžiuje —

Sunkus pavergtųjų kelias

Paryžius, 1989 birželio 5. (LIC) — Išeivijos lietuvių atstovai Paryžiaus konferencijoje dr. Kazys Bobelis, VLIKo pirmininkas, ir Gintė Damušytė, PLB įgaliotinė, tęsia apsilankymus pas Paryžiaus konferencijos delegatus, nušviesdami vėliausius Lietuvą liečiančius įvykius bei įteikdami dokumentaciją apie lietuvių tautos siekius ir rūpesčius.

Aplankė Austrijos, Belgijos, Kanados, Kipro, Danijos, Suomijos, Vokietijos, Islandijos, Italijos, Maltos, Olandijos, Norvegijos, Švedijos, Šveicarijos, Britanijos ir JAV delegacijas.

Ne visi domisi pavergtaisiais

Delegacijų nuotaikos lietuviškam reikalui skiriasi. Vieni — prijaučiantys, norintys padėti, kiti tik paviršutiniškai remia arba iš viso nesidomi. Lengviausią ir greičiausią reakciją išaukia konkretūs žmogaus teisių pažeidimai; didžiausią susivaržymą ir abejingumą sukelia tautos apsisprendimo klausimas, kurį laiko neapčiuopiamu ar per sunkiai įgyvendinamu dabartinėse sąlygose. Nepaisant tokio nusistatymo, šį klausimą išeivijos lietuviai pakartotinai kelia konferencijos įvairiuose forumuose bei privačiuose pasimatymuose.

Atsiranda išskirtinų atvejų, kai delegacijos plenumo posėdžiuose pamini Pabaltiją, kaip šios dienos Kanados pareiškimas. Ambasadorius William Bauer, išvardindamas visą eilę Kanadai rūpimų klausimų Sovietų Sąjungos adresu, paminėjo Pabaltijo kraštus.

Kitais metais Danijoje

Danija, kuri globos ateinančių metų Žmogaus dimensijos konferenciją birželio 5-29 d. Kopenhagoje, žada parūpinti geresnes darbo patalpas nevaldinėm organizacijom bei suteikti jom daugiau forumų pasireikšti.

Šio reportažo autorės nuomone, reikia dėti pastangas atsikviesti kompetetingų visuomeninių organizacijų atstovus iš Pabaltijo dalyvauti šiose bei panašiose konferencijose. Jų balsai sulauks daugiau dėmesio ir jiems bus proga, su išeivijos talka, užmegzti tiesioginius ryšius su bendraminčiais bei jų reikalus ginančiais asmenimis.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **JAV** prez. G. Bushas birželio 12 d. paminėjo 65 m. amžiaus sukaktį.

— **Lenkijoje** 33 aukšto rango komunistai, kurie pralaimėjo rinkimus, nors ir neturėjo savo oponentų, nebegalės daugiau kandidatuoti antriniuose rinkimuose, pranešė Lenkijos Rinkimų komitetas. Šiuo sprendimu iš valdančiųjų organų turi pasitraukti premjeras M. Rakowski, Vidaus reikalų ministeris C. Kiszczak ir šeši kiti Politbiuro nariai.

— **Argentinos** prez. Raul Alfonsin pranešė pasitraukiąs iš pareigų birželio 30 d., kad naujai išrintas prezidentas Carlos Saul Menem galėtų perimti anksčiau pareigas, negu gruodžio 10 d., kaip kad buvo nustatyta.

— **JAV ir Sovietų Sąjunga** Maskvoje pasirašė sutartį, kad ateityje būtų išvengta karinių susidūrimų, pranešant iš anksto planuojamus veiksmus.

— **Washingtone** AP pranešimu, sen. Donald Riegle rūpesčiu šiandien įvyksta priėmimas Kongreso rūmuose Pabaltijo laisvės dienos paminėjimo proga. Čia bus pagerbti visi tie, kurie žuvo nuo nacių ir sovietų komunistų rankos. Be sen. D. Riegle, šį priėmimą dar globoja kongr. Dennis Hertel iš Michigano ir kongr. Don Ritter iš Pennsylvanijos valstijos.

— **Teherane,** kaip rašo „Washington Post", ajatolos Chomeini duktė paskelbė, kad jos tėvas turėjo po vidurių vėžio operacijos penkis širdies priepuolius. Jį nuolatos gydė 40 iraniečių gydytojų.

— **Bonoje,** Reuterio žinių pranešimu, lankosi prez. Gorbačiovas, kuris išbus 4 dienas Vokietijoje. Pravestu žmonių apklausinėjimu 90% vokiečių pasisako pasitikį Gorbačiovo vedama politika. Tik 58% pasisakė tikį Amerikos prezidentu Bushu, o kancleriu Kohl tik 50%.

— **Washingtone** Baltieji rūmai pranešė, jog viceprezidentas Dan Quayle pradėjo trijų dienų kelionę Centro Amerikoje. Pirmasis jo sustojimas yra Gvatemaloje, iš kur skris į Hondurą, Costa Ricą ir Salvadorą, kuriame yra naujas prezidentas.

— **Maskvoje** AP agentūra praneša, kad atvyko keli amerikiečiai daktarai gydyti sprogimo dujų sužeistųjų, kai susidūrė traukiniai Sovietų Sąjungoje. Toje nelaimėje žuvo maždaug 500 asmenų, o daugelis kenčia nuo apdegimų. Daktarai atsivežė savo įrankius ir vaistus.

Pagerbimas sostinėje

Vilnius. — Rytoj, birželio 15 d., ketvirtadienį, Vilniuje, SIA pranešimu, 12:30 val. dieną žmonės renkasi dainuodami tremtinių dainas į Vilniaus universiteto didįjį kiemą. Varpų skambėjimu pradedamas minėjimas. Aktoriai — vyras ir moteris skaito parinktą tekstą. Po to komp. Juliaus Gaidelio giesmė „Malda už Tėvynę", o po jos žuvusiųjų Lietuvoje, Rytuose ir Vakaruose pagerbimas tylos minute su varpo dūžiais. Solo „Rauda" ir religinė giesmė. Istoriko Bumblausko žodis: „Lietuva 1940 m. birželio 15 dieną". Po kalbos — giesmė „Lietuviais esame mes gimę" ir Čiurliono „Nemuno upelį". Vieno kurio nors deputato žodis. Minėjimas baigiamas Lietuvos himnu.

KALENDORIUS

Birželio 14 d.: Baisiųjų trėmimų diena 1941 m. Bazilijus, Rufinas, Butrimas, Alka, Digna, Almina, Eliziejus, Valerijus.

Birželio 15 d.: Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą 1940 m. Vitas, Jolanta, Krescencija, Bargailė, Tonvilas, Modestas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:26.

Temperatūra dieną 70 l., naktį 47 l.

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

ŽVILGSNIS Į SKAUTIJOS LIETUVOJE ATKŪRIMO SUVAŽIAVIMĄ

Laisvojo Pasaulio lietuvių skautijos atstovai — Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos vicepirmininkė vs Irena Kerelienė, LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė ir „Skautų aido" redaktorius vs kun. Antanas Saulaitis dalyvavo š.m. balandžio 29-30 dienomis Vilniuje vykusiame oficialiame Lietuvos Skautų organizacijos atkūrimo suvažiavime. Ta proga artimai ir nuoširdžiai pabendravo su Lietuvos skautais ir skautėmis, įsitikino jų užsidegimu ir noru veikti,vadovaujantis nekeičiamais lordo Baden Powellio nurodytais skautybės principais. LSS atstovės ir atstovas grįžo iš Tėvynės su geriausiais įspūdžiais ir viltimis.

Lietuviškos spaudos skaitytojus JAV-ėse su šio suvažiavimo eiga, aprašymais ir nuotraukomis *Drauge* ir *Dirvoje* supažindino vs Stefa Gedgaudienė. Išsamesnį pranešimą Vyriausia skautininkė pateikė ir Clevelando skautininkių sueigoje. Chicagoje per vietos lietuvių radijo valandėles — „Margutį", vadovaujamą Petro Petručio ir „Žemė L", vadovaujamą Raimundo Lapo (abu vedėjai — skautai), vs kun. A. Saulaitis davė platesnius interviu. Chicagoje ir apylinkėse gyvenanti skautija turėjo progos plačiau susipažinti su šiuo suvažiavimu birželio 2 d. Jaunimo centro kavinėj „Kernavės" tunto surengtoje vakaronėje. Arti 150 susidomėjusių asmenų čia klausėsi vs Ir. Kerelienės ir vs. kun. A. Saulaičio pranešimų, ir stebėdami puikias skaidres ir vaizdajuostę galėjo nors iš tolo pažvelgt į balandžio 29-30 d. Lietuvoj vykusį naują lietuviškos skautijos istorinį įvykį.

Sesė Irena pasakoja

Vakaronę pradėjo „Kernavės" tuntininkė vs Rita Penčylienė, pasveikindama susirinkusius ir pakviesdama vs Ir. Kerelienę pasidalinti patyrimais Lietuvoje.

Sesė Irena labai nuosekliai apsakė Lietuvos skautijos atkūrimo suvažiavimo eigą ir dvasią. Suvažiavimo nuotaika buvusi labai pakili, rimta ir darbinga. Viskas pravesta demokratiška forma ir būdu. Visi dalyviai — tiek jauni skautai,-ės, tiek žilagalviai nepriklausomos Lietuvos skautavimo veteranai labai rimtai sekė suvažiavimo eigą, dalyvavo balsavimuose ir kt. Viskas vyko sklandžiai, tvarkingai, natūraliai — nesijautė regimentacijos.

Suvažiavimas vyko Statybininkų rūmuose, Vilniuje. Balandžio 29 d. jis buvo pradėtas 10 val. ryto vėliavų įnešimu, Lietuvos himnu, sveikinimais. Sveikino Nepriklausomybės laikų skautininkai, „Sąjūdžio" pirmininkas Vytautas Landsbergis, kardinolo V. Sladkevičiaus įgaliotinis kun. D. Valiukonis, įvairių jaunimo organizacijų atstovai, Latvijos ir Estijos skautai, politinių kalinių atstovai, jų tarpe kun. Sigitas Tamkevičius ir kt.

Po pietų vyko statuto pristatymas ir priėmimas. Statutas sudarytas remiantis Nepriklausomybės laikų ir dabartiniu išeivijos lietuvių skautų statutais, pritaikant dabartinėms sąlygoms Lietuvoje, ypač pabrėžiant nepriklausomumą kitoms organizacijoms, apolitiškumą ir religijos klausimą. Kandidatais priimami visi. Kandidatuojama 6 mėn. Per tą laiką pasiruošiama įžodžiui ir apsisprendžiama už religijos aspektus skauto gyvenime. Asmuo, neapsisprendęs už religiją skautybėje, įžodžio negali duoti.

LSS Tarybos vicepirm. v.s. Irena Kerelienė Vilniuje susitiko su atsikūrusios Lietuvos skaučių Seserijos dvasios vadovu kun. Sigitu Tamkevičium.

Šeštadienio vakare Kalnų parke vyko laužas gegužinės formoje — šoko tautinius šokius, dainavo senovines dainas. Visi jungėsi noriai — raginti ar už rankos tempti nė vieno nereikėjo. Bendravime nesijautė kartų skirtumo. Temstant su žvakutėmis nueita į Trijų Kryžių kalną. Ten atkasami buvę išsprogdinti kryžiai, o kol jie bus rekonstruoti, jų vietoje stovi laikinai pastatyti trys mediniai kryžiai. Ten sugiedota „Marija, Marija". Viskas gilioje ir jaudinančioje susimąstymo nuotaikoje.

Sekmadienio rytą Katedroje, Šv. Kazimiero koplyčioje, sausakimšai užpildytoje skautų,-čių, šv. Mišias aukojo 3 kunigai, jų tarpe vs kun. A. Saulaitis, kuris ir pamokslą pasakė. Nuotaika labai jaudinanti.

Po Mišių vėl susirinkta Statybininkų rūmuose. Čia vyko Tarybos ir Vyriausių skautininkų rinkimai. Delegatai buvo iš visų vietovių, kuriose jau veikia skautai, Būdinga, kad išrinkta daugiausiai jauni, tie, kurie atkūrė Skautiją Lietuvoje ir veikliai reiškiasi vadovaudami vienetams. Iš vyresnių tarpo išrinkti tik Tarybos pirmininkas ir Vyriausia skautininkė. Seserijos kapelionas — kun. Sigitas Tamkevičius iš Kybartų, o Brolijos — Tabariškių kun. Petras Dubliauskas. Suvažiavime dalyvavo 59 senieji skautai, 49 atstovai ir 180 svečių.

Po rinkimų vyko spaudos konferencija: joje dalyvavo ir svečiai iš JAV. Tarp korespondentų pastebėta ir keletas kitakalbių.

Tą pat vakarą išvykta į Klaipėdą dalyvauti kitą dieną vykusiose Lietuvos buriuotojų transatlantinėn kelionėn išleistuvėse. Iš ryto 9 val. nuvykta į Smiltynę, susitikta su kapitonais, pabuvota ant jachtos „Lietuva". Po to trumpai aplankyta Palanga ir Kretinga. Po pietų Klaipėdos stadione, kuriame dalyvavo 10,000 asmenų, jų tarpe ir dabartinis Lietuvos CK pirm. A. Brazauskas. Pasakyta daug patriotiškų kalbų, jachtų įgulų paradas, ovacijos. Po to visa minia nužygiavo į uostą. Skautai ėjo rikiuotėje su vėliavomis. Jų tarpe latvių skautų skiltis ir du estų atstovai su savo tautine vėliava. Jachtos, pašventintos kard. V. Sladkevičiaus, simboliniai išplaukė iš uosto, nes kelionei dar nebuvo gautos vizos.

Po iškilmių nueita į Klaipėdos skautų būklą. Čia po kelių ramių kalbų sesės padainavo gražių dainų. Atsisveikinant, užjūrio svečiai buvo paprašyti ištiesti rankas ir į jų delnus kiekvienas ten buvęs brolis ir sesė idėjo po mažutį gintarėlį. Miela ir jaudinančiai sentimentalu.

Skaidrės ir vaizdajuostė

Brolis Antanas Saulaitis įdomų sesės Kerelienės pasakojimą papildė gražiomis skaidrėmis ir vaizdajuoste, kurioje turėjome progos pamatyti suvažiavimo atidarymą, JAV-ėse išsaugotos pirmosios Nepriklausomos Lietuvos vėliavos gražinimą atsikūrusios Lietuvos skautijos vadovybei ir kt. Turėjome galimybę išgirsti jų balsus, stebėti disciplinuotą, bet savotiškai neformalią suvažiavimo eigą. Brolis Saulaitis vaizdus palydėjo trumpais paaiškinimais, įpindamas jam būdingo humoro.

Prezentacijai pasibaigus, vyko klausimai-atsakymai. Vakaronės programa baigta dalyviams sugiedant „Lietuva brangi". Vakaronės rengėjai padėkojus sesei Ir. Kerelienei ir broliui Antanui Saulaičiui už praskleidimą užuolaidos krašto ir leidimą nors iš tolo dalyvauti Lietuvos skautijos atkūrimo suvažiavime, visi dalyviai buvo pakviesti pasivaišinti sesių kernaviečių gardžiais pyragais ir sumuštinėliais. O prie kavos puoduko dar ilgai dalintasi įspūdžiais.

Ir. Regienė

LSS Seserijos Vyriausia skautininkė v.s. t.n. Stefa Gedgaudienė ir Lietuvos Skaučių Seserijos Vyriausios skautininkės pavaduotoja ps. Monika Girčytė.

V.s. kun. Antanas Saulaitis dalinasi mintimis su Lietuvos skautais Vilniuje. Nuotr. **Leono Vasausko**

KENTĖJOM BET NEPALŪŽOM

Kreipimasis į visus pasaulio lietuvius-tremtinius, politinius kalinius

Mieli Broliai ir Sesės

Mus visus — tremtinius ir politinius kalinius — sulygina kentėjimai. Gal todėl mumyse gyvena susiklausymas. Gal todėl mūsų sielose, mūsų širdyse išliko toks didis gėrio ir brolybės jausmas. Ilgokai šalom, vargom, kentėjom ir svetur, ir namie. Nepalūžom. Galime didžiuotis. Šiandien galime džiaugtis — ne vieniši mes.

Laimingesnioji mūsų dalis, žilaplaukiais sugrįžę į savo tėvų žemę, ir tie, kurie tebeklajoja svečiose šalyse — už tuos, kurie amžinai miega ledynuose ar virto pelenais, — ištarkime: atėjo metas veikti, darbuotis Tautai ir Tėvynei Lietuvai!

Likimas mums lėmė ne tik išlikti, bet ir pakilti. Ir eiti. Jausti troškulį ar alkį — mokslui, šviesai, tiesai, kūrybinei-dvasinei veiklai, gyvenimui.

Ar nejaučiame? Gyvenimas skubina mus, mūsų gretos retėja. Rinkime tikslias žinias, dokumentus, rašykime prisiminimus. Ieškokime plačiame pasaulyje išblaškytų tautiečių. Apsidairykime. Ar nevargsta kur mūsų likimo brolis? Gal kam reikalinga moralinė ar materialinė pagalba, tvirta draugų ranka, užjaučiantis, gera linkintis žodis? Suteikime jam, gal ir šiandieną skriaudžiamam, pagalbą. Rasis būdų. Reikia tik mūsų noro, širdies šilumos.

Šiandien mes neatstumtoji Tautos dalis — atstatytieji, todėl privalome, kiek kam leidžia jėgos, prisidėti prie tautinio atgimimo, prie to dvasinio-kultūrinio pakilimo, kurį sukūrė Sąjūdis. Būtent mes — toji grandis, kuri jungia praeitį su ateitimi.

Į darbą, broliai, vyrs į vyrą,
Šarvuoti mokslu įstabiu!
Paimkim arklą, knygą, lyrą
Ir eikim Lietuvos keliu!

(Maironis)

Bendraminčių vardu
A. Berkevičius,
Vilniaus tremtinių bendrijos tarybos narys, buvęs politinis kalinys, buvęs tremtinys, skautas veteranas.

Mums rašykite: Vilnius, 232024, Stiklių skersgatvis 4A-2.

Broliai skautai Lietuvoje laukia laiškų iš brolių laisvajame pasaulyje.

PADĖKIME SESĖMS NUVYKT Į STOVYKLĄ

LSS „Gintaro" ir „Ąžuolo" vadovų,-ių mokyklos rugpjūčio 5-12 dienomis vyks Californijos lietuvių „Rambyno" stovykloje. „Nerijos" jūrų skaučių tuntas Chicagoje šion vadovių paruošimo stovyklon siunčia šešias jaunas gintares. Kelionė lėktuvu nepigi. Kelionei sutelkti lėšas sesės organizuoja kelionę dviračiais — „Bike-a-thon" birželio 19 d., pirmadienį, 9 val. ryto. Važiuosime Fox upės pakrante. Kelionė — 30 mylių ilgumo. Tai nebus lenktynės, tik rami, smagi kelionė paupiu. Pakelyje bus keli miesteliai, tai galėsime sustoti pavalgyti.

Kviečiame visas,-us padėti mums šiame lėšų telkimo projekte, surandant sponsorius ir dalyvaujant „Bike-a-tone". Jei galima, pasistenkite gauti pinigus iš anksto, arba surinkti juos iki birželio 26 d. ir persiųsti g.v.v. Taiydai Rudaitytei, 1800 S. Euclid, Berwyn, Il 60402. Informacijai kreipkitės į sesę Taiydą, tel. 749-7860. Apie savo dalyvavimą praneškite iš anksto.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

SVETINGAI PRIIMKIME LIETUVOS BURIUOTOJUS

Lietuvos buriuotojai sparčiai artėja prie Amerikos krantų. New Yorke buriuotojų priėmimo komitetas ruošiasi juos iškilmingai sutikti ir gražiai priimti, svetingai pagloboti. Gražiam sutikimui ruošiamasi ir Chicagoje; ir čia grupė žmonių planuoja draugišką sutikimą ir iškilmingą priėmimą. Šiuo metu Chicagoje svarbiausia problema yra buriuotojų apnakvinimas. Atsišaukiama į lietuviškąją visuomenę šiuo reikalu. Galintieji priimti vieną ar kelis buriuotojus yra prašomi apie tai pranešti Antanui Levanui, tel. 436-3095, arba Leopoldui Kupcikevičiui, tel. 434-9766, arba 735-6403. Būkime svetingi!

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.o.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Sužeistų širdžių

LAISVĖS ŠAUKSMAS

Šiandieną, birželio 14 d., metinėse baisiųjų trėmimų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Washingtonas yra paskelbęs Pabaltijo laisvės dieną, ragindamas laisvosios Amerikos žmones prisiminti tą skriaudą tautoms ir paremti jų nepriklausomybės siekimo pastangas. Didžiuosiuose JAV miestuose vyksta pavergtų tautų atstovų demonstracijos. Tai Maskvos sužeistų širdžių laisvės šauksmas. Bus dalinamas jungtinės JAV Senato ir Atstovų rūmų rezoliucijos nr. 63 tekstas, kur išryškinama pavergimo skriauda ir reikalaujama atstatyti nepriklausomybę Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Juk šių kraštų nepriklausomybę gerbti Maskva įsipareigojo 1920 m. taikos sutartimis, padarytomis Leninui pritariant. Maskva per septynis dešimtmečius garsinosi, kad brangina liaudį. Lietuvos liaudis per savo išrinktus atstovus pareiškė, kad nori suverenaus, nepriklausomo gyvenimo.

Maskva skubi talkinti bylose prieš vadinamus nacių bendradarbius, tariamus karo nusikaltėlius. Dabar pats laikas pačiai Maskvai nutraukti dar užsilikusius ryšius su Hitleriu, panaikinti su juo padarytą slaptą sutartį ir grąžinti laisvę Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

*

Komunistinė sistema yra žiauri prievarta liaudžiai. Ji negyvenimiška ir ją jėga primesti to nenorinčiai tautai yra žiaurus, neleistinas, staliniškas prievartavimas, kurį Maskva turi greičiau nutraukti.

Sovietinėje sistemoje įvesti kolūkiai, kur žlugdoma žmonių iniciatyva ir kur žemės ūkis vedamas į bankrotą, yra didelis apsunkinimas Pabaltijo žmonėms. Neveltui „Gimtajame krašte" vasario 8 d. apie kolūkius Edvardas Rudys rašė: „Vietoj tikro ekonomikos išsivystymo darbo našumui ir ekonominiam aktyvumui kelti pirmiausia naudojama prievarta. Tačiau, jei gamybos priemones galima atimti prievarta, tai prievarta nei atskiro žmogaus, nei kolektyvo dirbti nepriversi... Iš šiandieninių visuomeninių santykių painiavos matyti, kad Lietuvos žemės ūkis, draskomas prievartavimų, iš inercijos tebesirita į pakainę".

Lietuva daugiau žemės ūkio kraštas. Kam vergiškai kankinti žmones kolūkine komunistine sistema, jeigu ilgi dešimtmečiai parodė, kad ji neveiksminga? Maskva turi atsisakyti komunistinės prievartos Lietuvoje ir leisti žmonėms savarankiškai tvarkytis, kaip tai buvo nepriklausomybės laikais. Lietuvos žmonių patirtis labai prasmingai susumuota minėto Rudžio straipsnio pabaigoje: „Ekonomikos, kaip ir gamtos dėsniai, negali būti nei sukurti, nei panaikinti. Mes 60 metų mėginome išrasti socialistinį ūkį su socializmo dėsniais. Ekonomika negali egzistuoti be tikrų pinigų, be pasiūlos ir paklausos, be valstybinio ekonominių santykių reguliavimo, be valstybės savarankiškumo. Alternatyvos nėra. Taigi kitokio kelio nėra. Iš komunistinės prievartos Lietuva turi būti išvesta grąžinti pilną nepriklausomybę, kaip to Lietuvos liaudis nori, o ne kaip Hitleris su Stalinu norėjo. Čia gera sritis skelbiamai perestroikai pasireikšti, leidžiant tautai suvereniškai tvarkytis.

Okupuotoje Lietuvoje liūdni stalininės praeities debesys dar tebeslegia žmones. Tame pat „Gimtojo krašto" numeryje įdėtas kankinio arkiv. Mečislovo Reinio paveikslas ir primenama, kad šiemet 105 metų sukaktis nuo jo gimimo. Toliau skelbiama, kaip žmonės buvo nuvykę ieškoti jo palaikų, pažymint: „Deja, šiam tauriam žmogui nebuvo lemta ilsėtis Lietuvos žemėje. Neseniai grupelė žmonių buvo nuvykusi į Vladimirą ieškoti arkivyskupo palaikų. Nors vietiniai pareigūnai ieškovus priėmė palankiai, stengėsi padėti, jų rasti kol kas nepavyko. Tikimasi pavasarį paieškas pratęsti. Jei nerasime tremtinio mirtimi mirusio arkivyskupo kaulų, iš kalėjimo kapinių parvešime žemių ir atiduosime katedros vadovybei jo atminimui".

Ne vien arkivyskupo kūnas užkastas tremties nežinioje. Gal arti poros šimtų tūkstančių taip yra dingę Sibiro tyrlaukiuos. Tai vis komunistinės sistemos aukos, kurių lietuvių tauta niekada neužmirš. Kuo greičiau ta primestoji komunistinė sistema bus išvesta iš Lietuvos, tuo Lietuvos liaudis bus laimingesnė. Maskva pakartotinai yra pažadėjusi gerbti Lietuvos nepriklausomybę, ir dabar laikas tuos pažadus išpirkti. Maskva jau davė daugiau spaudos, organizacijų, kalbos, tautinių tradicijų laisvės, bet pats laikas grąžinti nepriklausomybę. Sovietų Sąjunga didelis kraštas. Kam Maskvai dar reikia vergijon paglemžtų tautų ir kam reikia taip kietai įsikandus laikytis kolonialinės imperijos?

*

Okupanto įvesta komunistinė sistema labai demoralizuoja žmones. Tikrai įžvalgiai Arūnas Marcinkevičius apibūdino susidariusią padėtį. Jis dar praeitų metų lapkričio 9 d. „Gimtojo krašto" 44 numery rašė: „Gyvenam kultūros griuvėsiuose. Tai mūsų papročių, gyvenimo būdo ir bendravimo būdo griuvėsiai". Autorius toliau išryškino, kad čia ne vien papročių, kasdienio gyvenimo būdo sužlugdymas, bet tiesiog moralinio nuosmūkio įskiepijimas: „Smuko mūsų dorovė, kalba, kultūra. Nuvyto vidinis įstatymas „Gerbk savo tėvą ir motiną". Nuvyto įstatymas „Nevok", nes iš valstybės, kuri nebebuvo žmonių valstybė, tarsi buvo leista vogti. Ji plėšia mus, mes atsiimam. Net revoliucijos vadai buvo kvietę grobti iš grobikų".

Gerai, kad dabar jau susidarė galimybė kritiškiau pažvelgti į tą naują okupanto įvestą tvarką, bet dar vis nepilnai atviai ir nepakankamai plačiai. Tame pat „Gimtojo krašto" numeryje Arūnas Marcinkevičius atsidūsta, kad Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio idėjoms tebėra užblokuotos masinės komunikacijos priemonės.

Tokie balsai nėra vien tik iš Lietuvos. Tas jaučiama ir kituose Maskvos okupuotuose kraštuose, visose Maskvos valdose. Labai teisingai vienas iš Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio vadų Vytautas Landsbergis (1989 m. sausio 4 d.) — „Gimtojo krašto" korespondentui Sauliui Arvasavečiui pasikalbėjime pareiškė, kad „visoj Sovietų Sąjungoje vyksta didesnis politinis žemės drebėjimas negu Armėnijoj".

Prieš šią naujos vergijos sistemą stipriai pasireiškė jaunųjų Kinijos intelektualų demonstracijos, o laisvajame pasaulyje kelių dešimčių Maskvos pavergtų tautų atstovai nuoširdžiai ir stipriai susijungę protestuoja prieš jų brolių kankinimą supuvusio komunizmo santvarkoje, prieš tautų pavergimą, dabar praktikuojamą tik Maskvos kolonialinėje imperijoje.

Juoz. Pr.

RUSAI NORI IŠLAIKYTI SAVO KOLONIJAS

DR. ALGIRDAS STATKEVIČIUS

Dėsninga planinio genocido tąsa yra planinė rusifikacija. Genocidas ir buvo pravedamas tiktai dėl to, kad mažesnes tautas, kiek tiktai įmanoma, sunaikintų fiziškai, likusius išsklaidytų imperijos platybėse, o ištremtųjų vietoje apgyvendintų spec. kolonistus. Ir kuo greičiau visus rusifikuoti.

Nors aktyvi genocido akcija jau sustabdyta, tačiau rusifikacija vyksta toliau. Ir dabar tebėra tęsiamas šovinistinis rusų tautos visoms kitoms imperijoje vergaujančioms tautoms primestas diskriminacinis nacionalinio pobūdžio aparteidas. Rusai save privilegijavo daugelyje sričių: kas leidžiama rusui — tas griežčiausiai uždrausta nerusui.

Ir dabar, nors persitvarkymas vyksta jau ketveri metai, rusai savo mokyklas turi visose vadinamose sąjunginėse respublikose, o nerusai rusų respublikoje — ne. Pvz. rusais kolonizuotoje Mažojoje Lietuvoje, vadinamoje Kaliningrado sritimi, lietuviams uždrausta turėti savo mokyklą, nors lietuviai vietomis sudaro gyventojų daugumą.

Per visus septynis dešimtmečius rusiškasis šovinizmas realizavo tautų susiliejimo idėją — grubios prievartinės rusifikacijos idėją. Laikraštis „Atgimimas" (1989.I.6) pagarsino demaskuojantį slaptą valstybinį potvarkį, pagal kurį senbuvių tautybės skaičius respublikų sostinėse neturi viršyti 40% bendro miesto gyventojų skaičiaus, o pačiose respublikose — 60%. Čia norisi priminti, kad rusifikacija — tai viena iš dvasinio genocido rūšių.

Rusų tauta, beveik visu 100% buvo labai patenkinta kitų tautybių diskriminavimo praktika. O dabar, kai tautos pakėlė savo balsą, ji jau jaučiasi nelaiminga ir sunkiai nori atsisakyti turėtų nusikalstamų privilegijų. Ir 1989 m. balandžio 25 d. TSKP CK plenume Gorbačiovas sakė: „... kai kas jau nusikalba iki to, kad atseit demokratija ir viešumas — tai beveik tikra nelaimė".

Kultūriniu požiūriu rusų tauta yra nusmukusi žymiai labiau, negu jos vergijoje esančios šimtas su virš kitų tautų. O rusai dėl to kaltinti gali tiktai save. Jau tolimoje senovėje buvo pasakyta: „Kas sugriauna svetimą dangų, tas pasistato sau pragarą. Toks jau yra nematomas teisingumo įstatymas žemėje".

Rusų tauta yra labai žemo kultūrinio lygio jau vien tuo, kad net būdama gana aukštu lygiu apšviesta (beraščių iš viso nėra!), priešingai buvusioms Vakarų valstybėms-kolonizatorėms, ir toliau stengiasi likti kolonizatorine vergvalde. Italų priežodis sako: „Gėda yra ne į purvą įkristi, bet purve pasilikti".

Rusų šovinistai savąją tautą mėgina vadinti „didžiąja" — didžiąja pagal kūno masę. Tačiau ji yra mažoji pagal dvasią. Toji, tariamai didžioji tauta, yra labai panaši į gigantišką priešistorinių laikų dinozaurą, turintį mažučius ypatingai pavojingos gyvatės smegenis ir gegutės įpročius. Kaip žinoma, gegutė savo kiaušinius deda į svetimą lizdą. Už tai, kad išsiritusį gegužiuką peni lizdo šeimininkai, jis iš lizdo išstumia kartu augančius lizdo šeimininko vaikus. Ir taip gegučių veislė, kaip ir rusų veislė, išgyvena bei dauginasi kitų nužudymo sąskaita.

Kolonizacijos nutraukimas ir spec. kolonistų išsiuntimas ten, iš kur jų rusifikavimo tikslas buvo atsiųsti, yra pirmoji sąlyga gelbėti tautai skęstančiai „gegužiukų" primestame moraliniame liūne.

Tačiau Lietuvos kolonizacija ne tiktai nemažėja, bet netgi vyksta kur kas spartesniu tempu negu praeityje. Prieš keletą mėnesių atliktas gyventojų surašymas parodė tai, ko nebuvo tikėtasi.

Pavergtos Lietuvos oficiozas „Tiesa" (1989.V.26) rašė: „Dabar jau nebegalime sakyti, kaip anksčiau, kad gyventojų skaičius iš esmės didėja dėl natūraliojo prieauglio. Lietuvoje šiuo požiūriu susidarė tokia situacija, kokia Latvijoje ir Estijoje buvo jau senokai. Atvykusių iš kitų respublikų pernai buvo 7000 daugiau, negu išvykusių".

Šiandien mus jaudina ir kita ne mažiau skaudi data: 1940 m. birželio 14 d. Sovietų Sąjunga įteikė ultimatumą Lietuvai, kurio pasekoje buvo likviduota nepriklausomybė. Nuo to laiko pavergtoje tėvynėje tikraisiais šeimininkais buvo atėjūnai.

Nedžiugina mus tai, kad M. Gorbačiovas 1987 m. vasario 19 d., lankydamasis Rygoje, patriotinius išeivių iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasisakymus prilygino šunų lojimui. Tačiau mus džiugina tai, kad Lietuvos nepriklausomybės siekimo estafetę iš Lietuvos Laisvės lygos perėmė Sąjūdis, o iš Sąjūdžio — komunistinė Lietuvos Aukščiausioji taryba. O dabartyje ne taip daug jau trūksta, kad šią estafetę perimtų ir Maskvos Kremlius. Tam dirvą ten jau ruošia Ribbentropo-Molotovo, slaptiesiems protokolams išaiškinti komisija.

Žinoma, visa tai vyksta ne pagal Kremliaus planą. Ir M. Gorbačiovas buvo priverstas pripažinti: „...mes visi gerai nepažinome šalies, kurioje gyvename („Tiesa", 1989.IV.28).

M. Gorbačiovas mėgina kultūros griuvėsiais pavirtusią imperiją pervesti nuo laukiniškumo, nuo aiškios beprotybės bėgių, bent ant dalinio protingumo bėgių. Bet ir tai daro toliau mėgindamas eiti tik dalinio žmoniškumo keliu, neatsisakydamas kominterno siekių.

O kol gyvenimo žaidimas nebus Sovietų Sąjungoje žaidžiamas pagal žmoniškumo nustatytas elgesio taisykles, ten ir toliau nuolatos vyks vertybių bei idealų devaluacija. Bus kuriama vien iliuzorinė gerovė, viešės juridinis nihilizmas ir klestės dviveidė politika. Tuščiažodžiavimas nustelbs kūrybinį mąstymą, o virš kolonialistinės valstybės ir virš šimto pavergtų tautų galvų, tartum baisi lemtis, kabos trys anachroninės dogmos: klasinė, šovinistinė ir koloniališkai-imperialistinė. Jos toliau smaugs gyvenimą. Pati rusų tauta savo ateitį ir toliau matys vien militarizmo besaikiškame vystyme ir niekados neleis ramiai gyventi nei sau, nei daugybei kitų pasaulio tautų.

KNYGŲ ALKIS MŪSUOSE DIDELIS

Taip rašo buvęs sąžinės kalinys kun. Jonas Matulionis iš Lietuvos

RASA RAZGAITIENĖ

Vieną šaltą šeštadienio rytą praėjusį pavasarį New Yorko Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai įgyvendino konkretų projektą padėti atgimstančiai Lietuvai. Jie su tėvelių pagalba supakavo ir išsiuntė į Lietuvą arti dviejų šimtų lietuviškų knygų.

Knygas šiam tikslui tą dieną į lietuviškos mokyklos patalpas suvežė ir sunešė vietos lietuviai. Žmonės aukojo svarbesnius, geresnius istorinius, akademinius, prozos veikalus. Kiti atidavė komplektus „Į Laisvę" ir „Aidų" žurnalų. Atsirado ir tokių, kurie atvilko pilnus komplektus Lietuvių Enciklopedijos bei Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos darbų.

„Knygos Lietuvai" projekto iniciatorė New Yorke Rasa Razgaitienė jaunimui tą dieną pristatė Persitvarkymo sąjūdžio atstovą iš Lietuvos Arūną Degutį. Jis jaunimui papasakojo apie dabartinius įvykius Lietuvoje, pabrėždamas informacijos svarbą. Jis skatino juos susirašinėti su bendraamžiais Lietuvoje ir lankyti Lietuvą.

Projektą globojo Lietuvių Katalikų religinė šalpa, kuri parūpino adresus asmenų, organizacijų ir grupių Lietuvoje, kuriom knygos būtų naudingos. Apie šalpos darbą jaunimui kalbėjo studentas Aleksandras Maldutis. Lėšas padengti siuntos išlaidoms parūpino Maironio lituanistinė mokykla, New Yorko ateitininkai ir New Yorko skautai. Pažymėtina, kad šių grupių parama „Knygos Lietuvai" projektui atėjo entuziastiškai ir žaibo greitumu. Užteko poros minučių viename posėdy ir keletą susiskambinimų telefonu gauti principinį sutikimą projektą įgyvendinti.

Tačiau atsirado ir tokių, kurie suabejojo projekto svarba. Jie klausė: „Argi ten Lietuvoje savo knygų neturi?" Kiti teigė, kad yra didelė galimybė, kad knygos nepasieks Lietuvos ir nereikia iš viso bandyti jų siųsti. Bet jaunimo organizacijų entuziazmas buvo didelis, o Lietuvių Katalikų religinės šalpos patirtis dar didesnė, tai nutarta buvo eiti pirmyn.

Knygos buvo supakuotos po vieną į „jiffy bag", o žurnalai po du, tris į didesnius rudus vokus. Lietuvių informacijos centro vedėja Gintė Damušytė tvarkė šalpos pašto antspaudos mašiną, kuri ten vietoj užklijavo teisingą pašto ženklą. Nors knygas galima siųsti dideliuose maišuose („M" bags), kuriuos galima gauti per paštą (persiuntimo kaina yra 70 centų už svarą knygų tokiuose maišuose), nutarta buvo siųsti knygas atskiruose vokuose su rašteliu kiekvienam leidinyje. Lapeliuose buvo pažymėti vardai ir adresai, kam ir koks leidinys siunčiamas. Lapelių kopijas pasilaikė Lietuvių Katalikų religinė šalpa.

Vienos knygos persiuntimas paprastu (ne oro) paštu kainavo maždaug doleris su puse. Knygas gavę asmenys ir organizacijos buvo paprašyti pranešti „Knygos Lietuvai" adresui New Yorke, kai leidinys juos pasieks.

Ir štai praėjus porai mėnesių, pradeda ateiti atsiliepimai į šią jaunimo siuntą. „Atgajos" bendrijos pirmininkas S. Gricius rašo: „Gavome Jūsų siuntą, kurioje buvo ‚Aidai' 1974 nr. 5 ir nr. 6 — nuoširdžiai dėkojame. Užsienyje išleistų knygų visuomet laukiame, bėda, kad pašte kartais siuntiniai dingsta. ‚Atgajos' bendrija vienija apie du šimtus jaunuolių, kurie džiaugsis kiekvieno laisvo žodžio puslapiu".

Taip pat atėjo laiškas iš slaptosios seminarijos auklėtinio ir buvusio sąžinės kalinio kun. Jono Matulionio, kuris perdavė padėką ir iš A. Janulio. A. Janulis „džiaugėsi atsiųsta jam knyga". Kun. Matulionis rašo: „Knygų alkis mūsuose didelis. Praplyšo juodas debesys ir siunčiamas knygas jau gauname. Atgimsta visa Lietuva. Prabundame tautiškai, dvasiškai ir pavasariškai. Jei būtų galimybė — svajonės išsipildytų. Tik nuogirdomis esu girdėjęs apie autorius ir jų knygas. Domina viskas, kas lietuviška — lietuvių literatūra (poezija Brazdžionis, Aistis, Andriekus ir kt., prozos meistrai), filosofija, teolologija,

(Nukelta į 4 psl.)

ŽVILGSNIS Į SUGRĮŽIMŲ VASARĄ

KONSTANCIJA VALIUŠKIENĖ-LELEŠIŪTĖ

4

Zarasų miestas vaizdingoj kalvotoj vietoj, tarp ežerų iškilęs, rodos gėrisi ir neatsigėri sava aplinka. Jo užuomazga tai 1530 m. pastatyta bažnyčia ir įkurta parapija. Sutinka mus aukštai iškilę bokštai, palydi išbėgę į pakelę stogastulpiai. Lyg žemėlapyje atsiskleidžia juose miestelių, kolūkių, ežerų, upelių vardai. Tai pasveikina, tai palinki gero kelio, ir jautiesi lyg draugą sutikęs.

Miniatūrinės Aukštaitijos kalvos, kalneliai su javų laukais, gojeliais, tarp jų mėlynėn žvelgiančios ežerėlių akutės, dar turtingesnės grožiu nei Van Gogh'o skaidrios nuotaikos „kviečių laukai". Ir čia, kaip Latvijoje, pievose ganosi didžiulės žalmargių kaimenės ar pavienės kolūkiečių karvutės. Karts nuo karto pasivejam ir pralenkiam kolūkietį važiuojantį sutrumpintose ilgadrobynėse, traukiamose gražiai prižiūrėto arkliuko. Vežimo ratai jau ne kalvio apkaustyti, o guminiai. Ir nekrato ir triukšmo nekelia. Retkarčiais pamatai išlikusią sodybą, buvusio kaimo liudininkę. Kaimo, to stipraus kamieno, kuris išlaikė tautos gyvybę, kai bajorija, šviesuomenė, ją niekindama ir naikindama, sodino lenkiškosios, rusiškosios kalbos daigus.

Didieji mūsų tautos žmonės, tiek ankstyvesniuose, tiek dvidešimtam amžiuje, beveik visi kilo iš kaimo medinių sodybų, su gėlių darželiais, su didele vargo našta. Nedaug buvo mūsų miestų ar miestelių, negausūs buvo jų gyventojai. Iš jų bent vienas trečdalis, o dažnai net ir daugiau buvo svetimtaučiai, žydai. Jie pirmieji Lietuvos pirkliai. Mūsų kaimas, tarsi šaltinis gaivinęs tautą, dabar išnaikintas. Kas gaivins dabar mūsų inteligentiją jos sausros metuose?

Virš banguojančių žalių javų laukų, žieduotų pievų platybėje pamatai iškilusį medį. Vešlus suklestėjęs medis, tačiau, kai žiūri į jį tokį vienišą, nujautimas pašnibžda, kad jis kadaise teikė pavėsį vasaros kaitroje, užuovėją rudens audroj ir paukščių dainą sodybai. Liūdesys ir gailesys apima, kad jis apiplėštas, kad jis jau neturi kuo rūpintis, ką mylėti. Tai lyg dangaus keršto, teisybės ieškanti ranka už sodybos išgriovimą. Kas išsakys artojų, ūkininkų skausmą, bejėgiškumą, draskant jų sodybas, jų džiaugsmą ir pasididžiavimą, draskant jų širdis.

Iš sodybos varomas tėvas smogia jaunėlio sūnaus veidan plačia artojo plaštaka už tai, kad šis bando nukelti duris nuo staktos.

— Nei aš, nei tu negriausime savų namų, į kuriuos aš parsivežiau tavo jauną motiną, kur tu gimei ir užaugai. Išdraskys tie, kurie nei širdies, nei sąžinės neturi.

Septyni pamestinukai, vyriausias vienuoliktus bebaigiąs, rudenio rytą atėjo daboklėn parsivesti motiną namo, kad jiems valgyti išvirtų. Motina jau kelios dienos kartu su kitais uždaryta už tai, kad ji nenori atsiplėšti nuo savos žemės. Nesutinka savo parašu atimti iš vaikų, iš ateinančios kartos žemę.

Smurtu atėmė laisvę, smurtu suvarė savarankiškus ūkininkus į kolūkius. Ateinančių metų rudenėjančioje vasaroje motina su paaugliais vaikais naktimis eidavo į nuošalesnes palaukes skinti javų varpų. Badas, nuolatinis alkis sekiojo juos.

Į miestą pas mokslan išleistus vaikus išėjo senas ūkininkas. Miestas turi mažai duonos. Dar mažiau duonos valgo senasis ūkininkas. Jis savo kąsnį dalijasi su arkliu. Su slaptai atsivestu arkliu iš nusavintų dobilienų. Arklys, vienintelis gyvybinis ryšys su iš jo atimta žeme, jam reikalingesnis už duoną.

Žemės meilė persidavė ir išvaikytų ūkininkų vaikams. Pavergta tauta ir toliau purena žemę mažučiuose sklypeliuose. Vaismedžiai, daržovės, uogynai dailiai prižiūrėti, apravėti. Žiūri į žydinčias bulves ir matai, kad ne tik bulvės, bet ir meilė žemei žydi.

Pravažiuojame Daugailius, Uteną. Žemėja kalvos, retėja ežerai, vis labiau ištįsta lygumos. Neprivažiavę Ukmergės, vieno iš seniausių mūsų miestų, truputį krypteliame į rytus link Širvintų.

Širvintų kautynės su bolševikais įvyko 1919 m. pavasarį, o su lenkais — 1920 spalį, Želigovskiui užėmus Vilnių. 1921-23 m. Širvintų apylinkių lietuviai daug iškentėjo nuo lenkų partizanų. 1921 m. prieš Velykas kun. K. Lajauskas, išvykęs bažnyčiai velykinio karsto gauti, negrįžo. Buvo lenkų areštuotas, kalintas, po trijų dienų nuvestas miškan ir sušaudytas. Neutralios zonos policininkas ir du civiliai gyventojai buvo lenkų partizanų kardais užkapoti. Išraiškus skulptoriaus R. Antinio paminklas kalbėjo apie motinų bei jų vaikų kančios auką. Pastatytas miestelio centro aikštėje, bolševikmečiu buvo nugriautas.

Vilniuje

Į Vilnių įvažiuojame per šiaurinį miesto pakraštį. Nemaža keliaaukščių namų, o tarp jų tūno paprastučiai mediniai nameliai. Jie laiko slegiami vis labiau glaudžiasi prie žemės, kaip ir žmogus išlydėjęs jaunystę. Kadaise Vilnius palydėjo mūsų jaunystę. Likimas, paėmęs už rankos, vedė mus kiekvieną jo planuotais keliais. Vienus paliko atiduoti gyvybę už savo kraštą, kitus — gyventi ir kentėti savame krašte lydėjo, o dar kitus išsivedė į svetimus kraštus. Kai grįžti po virtinės pusšimčio metų, grįžti ne vienas. Grįžti su pasilikusiais, su išlydėjusiais ir laiko tekmėje sutiktaisiais. Čia kun. A. Lipniūno paprastumas, jautrumas į Aušros Vartus ir į Šv. Jono bažnyčią sutraukdavo minias ne vien tikinčiųjų, bet ir indiferentų. Gėris ir išmintis buvo jo žodyje.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

NAUJA VALDYBA

Tautinės sąjungos Bostono skyriaus naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: Romualdas Veitas — pirmininkas, Ignas Vilėniškis — vicepirmininkas, Birutė Šležienė — sekretorė, Adolfas Ščiuka — iždininkas, Dalia Ščiukaitė — narė politiniams reikalams, Birutė Banaitienė ir Gintaras Čepas — nariai.

Skyrius yra vienintelė Bostone lietuvių organizacija, kasmet stipriai paremianti finansiškai įvairius lietuvių tautinius projektus ir jų vykdymą.

IŠKILIOJI LIETUVAITĖ

Gegužės 20 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos vykdytuose iškilios lietuvaitės rinkimuose dalyvavo keturios kandidatės. Pirmąją vietą laimėjo Shiela Gailiūtė (Gailius), iš Burlington, antrąją vietą — Sharon Gailiūtė (Gailius) iš Burlington, trečiąją vietą — Kristina Ulevičiūtė (Ulevičius) iš Quincy ir July Czervinsky iš Dorchesterio. Dovanos laimėtojoms: pirmoji — 300 dol., antroji — 150 dol., trečioji — po 75 dol. Dovanas skyrė So. Bostono Lietuvių Piliečių d-ja. Rinkimus pravedė Raimundas Bačiulis. Vakaro programoje buvo vaišės ir šokiai, grojant geram orkestrui.

MIRUSIŲJŲ PAGERBIMAS

Pagerbiant žuvusius už Amerikos ir Lietuvos laisvę, Brocktono Lietuvių Tarybos rūpesčiu gegužės 28 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje Brocktone buvo atnašautos šv. Mišios. Po Mišių, pagerbiant žuvusius, prie Tukio paminklo padėta gėlių, sugiedoti himnai, pasimelsta, vadovaujant kun. Petrui Šakaliui, o 1 val. po pietų Sandaros salėje Sandaros 24-sios kuopos valdyba surengė iškilmingus tradicinius pietus, prieš kuriuos pagerbta žuvusiųjų ir kuopos mirusių narių atminimas, įnešant vėliavas, giedant himnus, prie koplytstulpio padedant gėlių puokštę, uždegant dvi žvakutes, susikaupiant maldoje, kurią pravedė kun. Petras Šakalys. Programa buvo trumpa, sklandi, atitinkanti minimą momentą. Ją paruošė ir Lietuvos karo invalidų atliktos muzikos fone pravedė „Laisvės Varpo" vedėjas, kuopos vicepirmininkas Petras Viščinis. Po programos pasivaišinta, pasidalinta mintimis aktualiais reikalais. Tokį pagerbimą Sandaros 24-oji kuopa ruošia kasmet. Šalia to Martyno Jankaus šaulių kuopos Brocktone pirmininkė Stasė Gofensienė ir vicepirmininkas Jonas Freimanas aplankė mirusių šaulių, ramovėnų ir kitų veiklesnių lietuvių kapus, papuošdami juos lietuviškomis vėliavėlėmis. Bostono ramovėnų vardu panašiai mirusių ramovėnų kapus Forest Hills ir Kalvarijos kapinėse aplankė Martynas Dapkus, Ona Vilėniškienė ir Milda Morkūnienė, o Norwoodo kapinėse — Jonas Vizbaras.

Tos dienos laidoje „Laisvės Varpas" daug laiko skyrė žuvusiųjų ir mirusiųjų pagerbimui. Iškeliant pasiaukojimą kovotojų už Amerikos ir Lietuvos laisvę, perduota prez. A. Lincoln kalba, pasakyta Gettysburge, kan. J. Tumo kalba pasakyta laidojant Lietuvos savanorius, o taip pat ištrauka iš iškilmių prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę Karo muziejaus sodelyje Kaune.

PUIKIAI IŠNAUDOTA PROGA

Šio krašto visuomenę supažinsu dabartinėmis Lietuvos pastangomis atgauti pilną laisvę, ar bent dalį išplėštų teisių — tai mūsų uždavinys, kuriam turėtume skirti visas jėgas, stengdamiesi sudominti Lietuvos reikalu viešo susižinojimo priemones — televiziją, radiją ir spaudą. Šiuo požiūriu gražiai pasireiškė Cape Codo lietuviai. Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai priėmus nutarimą apie Lietuvos suvereniteto atstatymą, jie tuo sudomino laikraštį „Cape Cod Times", kuris gegužės 30 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su Regina Petrutiene, Edvardu Šakaliu ir Česlovu Mickūnu, įdėdamas taip pat didelę jų nuotrauką. Pasikalbėjimo dalyviai taikliai apibūdino paskutinius įvykius Lietuvoje ir šio krašto lietuvių nuotaikas bei jausmus savo senosios tėvynės atžvilgiu. Tai puikiai išnaudota proga patarnauti kovai dėl Lietuvos laisvės. Demokratinėje santvarkoje plačiosios visuomenės nuomonė ir palankumas, tuo ar kitu reikalu, yra nemažiau reikšmingi, negu administracijos ar rinktų atstovų. Tektų džiaugtis, jei Cape Codo lietuvių pavyzdžiu pasektų kitose vietovėse įsikūrę lietuviai.

RENGINIAI

Birželio 11 d. — Baisiojo Birželio minėjimas So. Bostone. 10:15 val. r. šv. Mišios Šv. Petro parapijos bažnyčioje. Po pamaldų — minėjimas bažnyčios salėje.

„LAISVĖS VARPAS"

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo" lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00 - 10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV - FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (308) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

P.V.

Bendrauk su gerais žmonėmis, ir būsi jų skaičiuje.

Gerbert

Ses. Ann Gillan iš Helsinkio susitarimų peržiūros grupės su kun. Alfonsu Svarinsku, Sibiro kaliniu, spaudos konferencijoje Marriott viešbutyje Chicagoje.

Nuotr. **Rasos Miliauskaitės**

TRUMPAI — DRŪTAI

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

SENIAUSIA IR NAUJAUSIA BAŽNYČIA VILNIUJE

Rašytiniais duomenimis seniausia bažnyčia Vilniuje yra Šv. Mikalojaus, kuri jau veikė prieš oficialųjį krikščionybės įvedimą 1320 metais. Joje prieš pusmetį tekodankytis ir melstis. Naujausia bažnyčia tebėra tik planavimo stadijoje. Pati statyba prasidės ateinančiais metais. Kovo 17 dienos „Vakarinių naujienų laidoje išspausdintas pasikalbėjimas su naujai užregistruotos palaimintojo Jurgio Matulaičio religinės bendruomenės klebonu kun. Medardu Čeponiu. Kai bažnyčia bus pastatyta, ji bus naujausia katalikų bažnyčia Vilniuje.

Savo pokalbyje klebonas džiaugiasi, kad naujuose rajonuose pavyko išsikovoti naują parapiją ir bažnyčiai žemę. Paskelbtas bažnyčios projekto konkursas. Turėtų būti 1.5 tūks. kv. metrų bažnyčia su būtinu inventoriumi, administracijos kompleksu, patalpa šarvojimui. Bažnyčią statys tikintieji savo lėšomis. Numatoma du milijonai su virš rublių sąmata. Klebonas tiki, „...kad ir užsienio lietuviai neliks abejingi šiam neeiliniam įvykiui". Bažnyčia stovės prie didžiulės Kosmonautų prospekto magistralės, ant kalniuko, prie pramatomos Ozo gatvės. Bažnyčiai sąmoningai parinktas palaimintojo Jurgio Matulaičio vardas. Jis yra buvęs Marijonų vienuolijos generolas ir Vilniaus vyskupas. „Jis pateisino Lietuvos Tarybos viltis ginant lietuvybės reikalus Vilniaus krašte... Jis kaip Vilniaus vyskupas lietuvis ir naujasis bažnyčios palaimintasis, mūsų supratimu, vertas įamžinimo". Susiteresuotieji naujos bažnyčios statyba toliau gali informuotis pas kun. Medardą Čeponį Vilniaus arkivyskupijos adresu: 232001 Vilnius, Kretingos 16, Lietuva, Europe.

AUKŠTOJO MOKSLO IŠLAIDOS VI DIDĖJA

Mokslo metams baigiantis pravartu pasidžiaugti gimnazijas, universitetus ir kitas aukštesniąsias mokyklas baigiančiųjų pasiekimais. Daug gimnazijos abiturientų, ypač lietuvių tarpe, toliau studijuos valdiškuose ar privačiuose universitetuose. Remiantis JAV Senato Darbo komiteto informacija, vidutinės ateinančių mokslo metų išlaidos valdiškuose universitetuose studijuojantiems numatomos 6,172 dol. metams. Tuo tarpu privačiuose universitetuose metinės išlaidos vidutiniškai imant bus 13,699 dol. Į išlaidas priskaitoma mokslapinigiai, knygos, butas ir maistas. Daleidžiant 6% metinį kainų kilimą numatoma, kad už septyniolikos metų metinės mokslo išlaidos valdiškuose universitetuose pakils iki 16,619 dol., o privačiuose iki 36,808 dol. Ketverių metų išlaidos pastaruoju atveju bus arti 150,000 dol. Juodosios rinkos dolerio kaina Sovietų Sąjungoje ši suma yra didesnė, negu naujosios bažnyčios Vilniuje pramatoma sąmata.

Šių eilučių autoriaus visi trys sūnūs per paskutinį pusmetį pasipuošė įvairiais mokslo laipsniais. Išlyginus susidariusias skolas, su laiku turėtų likti daugiau lėšų paremti gausybę visuomeninių darbų ir projektų tiek šioje, tiek ir anoje Atlanto pusėje.

TAUTINĖS VĖLIAVOS NUOSTATAI

Per laisvėjančią Lietuvą banguoja trispalvės. Dar neseniai už trispalvės pagarbų iškėlimą bei jos naudojimą buvo taikomos bausmės. Pagal naujai patvirtintus Lietuvos valstybinės vėliavos nuostatus, „Valstybinės vėliavos išniekinimas baudžiamas įstatymų nustatyta tvarka". Tie nauji nuostatai buvo atspausdinti vasario 23 dienos „Tiesoje". Pagal nuostatus, LTSR valstybinė vėliava yra tautinė vėliava, kurią sudaro audeklas, susidedantis iš trijų lygių horizontalių spalvotų juostų: viršutinės — geltonos, vidurinės — žalios, žemutinės — raudonos. Vėliavos pločio ir ilgio santykis — 1:2. Spalvų simbolika: geltona spalva — saulės spalva. Ji simbolizuoja šviesą, gerovę, šilumą ir dorumą, turtingumą. Žalia — augmenijos spalva. Tai tautos grožio, gyvybės, vilties, laisvės ir džiaugsmo spalva. Pagaliau raudona — žemės ir kraujo spalva. Ji reiškia meilę, drąsą, narsą, pralietą kraują už tėvynę. Nuostatuose nurodoma, kur vėliava iškeliama: ant Aukščiausiosios tarybos, ministerių tarybos, vietinių liaudies deputatų tarybų pastatų. „Taip pat ant Gedimino pilies bokšto Vilniuje..." Leidžiama vėliavą kelti ir prie gyvenamųjų namų „vasario 16, vasario 23, kovo 8, balandžio 22, gegužės 1, 2, 9, liepos 21, rugsėjo 1, spalio 7, lapkričio 7 ir 8, gruodžio 30..." Pridedama, kad vėliava gali būti iškelta ir kitomis švenčių bei atminimų dienomis. Rašančiam daugumas minėtų datų nieko nereiškia. Nuostatuose datų prasmė nepaaiškinama.

Vėliavą galima kelti ir ant „Lietuvos TSR diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų pastatų ir transporto priemonių. Išvardinta visa eilė kitų atvejų, kur vėliavą galima iškelti. Nuostatu pabaigoje įtaigaujamos vietinių liaudies deputatų taryvos visuomeninės organizacijos ir masinės informacijos priemonės, kad įgyvendintų konkrečias priemones, kurios padėtų užtikrinti gyventojų pagarbos ugdymą Lietuvos vėliavai. Be abejo mintyje turėta Lietuvoje gyvenantys kitataučiai, kuriems trispalvė kelia ne pasididžiavimą, o nerimą.

KNYGŲ ALKIS

(Atkelta iš 3 psl.)

istorija, enciklopediniai leidiniai, kritika ir monografijos, atsiminimai ir t.t."

Atrodytų, kad tokį projektą galėtų lengvai pravesti ir kitos lietuvių kolonijos, įjungiant jaunimą su konkrečiu darbu Lietuvai. Toks darbas suaktualina jiems Lietuvos dabartinę padėtį ir padeda jiems įsijungti į tautos atgimimą. „Knygos Lietuvai" projektą New Yorke žada tęsti vyčiai.

Organizacijos, parapijos ar pavieniai asmenys, norintys panašų projektą pravesti savo vietovėje, gali kreiptis į Lietuvių Katalikų religinę šalpą, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207. Tel. 718—647-2434 gauti sąrašus asmenų ir grupių Lietuvoje, kurioms reikalingos ir naudingos išeivijos knygos. Finansinė parama „Knygos Lietuvai" projektui taip pat priimama tuo pačiu adresu.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS

INCOME TAX — INSURANCE

6529 S. KEDZIE

778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris

Nuosavybių pardavimas. Income Tax.

5953 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS

Kreiptis į: Hermis Deckys

Tel. 585-6624

Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro

Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

HELP WANTED

Factory Experienced people needed for the following positions: • Job Shop Machinist • Tool Steel Heat Treater • Panagraph Engraver • EDM Operator. Basic English necessary. Top wages and benefits.

Call Bernie

312-375-6601

Catering help. Part time. Flexible hours. Earn extra dollar. Delivery men, B license; wait staff, bartenders, bus persons, cooks. Apply in person Tue. thru Fri., noon to 5 pm.

11915 S. Western

Blue Island, IL 60406

Ask for Regina or Marge

FOR SALE

Parduodami valgomojo kamb. baldai gerame stovyje: stalas, 6 kėdės ir bufetas.

Kreiptis tel. 852-6561

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailiniikų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,

Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda $1.50 valstijos mokesčio.

midland federal

Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00

Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

IS THAT YOU LAUGHING, COMRADE?

Algis Rukšėnas

Knygos antrinis pavadinimas: „The World's Best Russian (Underground) Jokes". žurnalistas ir rašytojas Algis Rukšėnas, politinės-satyrinės dramos „Posėdis" pragare ir „Day of Shame" (knygos apie Simo Kudirkos 1970 m. nepavykusį pabėgimą į laisvę iš sovietinio laivo) autorius surinko kursuojančius anekdotus ir charakteringus juokus, kurie kursuoja Sovietų pogrindyje ir atskleidžia komunistinės sistemos tikrąjį charakterį.

Secaucus, New Jersey: Citadel Press, 1986. Kaina su persiuntimu in USA **$7.90.** Illinois gyventojai moka **$8.40.**

Užsakymus siųsti:

Draugas

4545 W. 63rd St.

Chicago, Ill. 60629

Dr. Ferdinandas V. Kaunas iš JAV su medicinos redaktore „Tiesoje" Vanda Bogušiene lietuvių gydytojų suvažiavime Vilniuje.

ANAPUS UŽDANGOS...

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Ne be reikalo žavėjomės Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio" gastrolėmis mūsų išeivijoj. Iš jų veidų, dainų, pokalbių ir bendro elgesio trykšte tryško lietuviška dvasia, pasididžiavimas savąja kultūra ir sugebėjimas jos turtais dalintis su mumis, dėkinga ir laiminga publika. Ovacijos, dovanos ir vaišės tapo mūsų lietuviškų jausmų demonstracija, šį kartą matant grynai lietuvišką ir patriotiniais motyvais paįvairintą programą, nes mūsų jausmai buvo gerokai dirginami „Dėdės Vanios" spektakliu vien todėl, kad jis buvo atliktas lietuvių aktorių lūpomis. Grynai tautinio lietuviško spektaklio gastrolės išeivijos džiaugsmui yra nauja ir džiugi naujiena. Bet žvilgsnis į gyvenimą anapus uždangos taip pat buvo vertas dėmesio.

Ypatingai įdomus ir naujas iš anapus atvykusių tvarkos elementas buvo tas, kad ansamblio nariams buvo leidžiama apsigyventi privačiai pas vaišingas lietuviškas šeimas be „angelų sargų" sargybos ir šnipinėjimo. Teko ir man nepaprastai didelis malonumas savo namuose priimti du Ratilio narius ir su jais įdomiai ir atvirai pasikalbėti, atsisakant net ir keletos iki jų išvykimo likusių miegui valandų. Patyrę, kad rašau spaudoje, mano svečiai plačiai ir entuziaztingai nagrinėjo Lietuvoje naujai plintančios „neoficialios" spaudos tematiką, problemas ir pasisekimus. Jų elgesys privačioje aplinkoje rodė europietiškos kultūros ir puikaus išauklėjimo įtaką.

Vėliau teko susipažinti ir su kelionės neoficialiu palydovu A. Šlaitu, kurio dėdė yra Anglijoje gyvenantis poetas Vladas Šlaitas. Neaiškus buvo jo vaidmuo, keliaujant su Ratilio, tačiau jis man pasisakė esąs išvykos „sponsorius" (tą žodį jis pats panaudojo), jai iš „prezidentinio fondo" išgavęs dešimt tūkstančių rublių... Teko pastebėti, kad jis mažai tepalaikė ryšį su Ratilio nariais ir jų beveik šalinosi.

Vaišių Kento universiteto kavinėje metu, lipdama laiptais į antrą aukštą, pastebėjau dvi Ratilio viešnias, atskirai prisiglaudusias laiptų užsisukime, jos man atrodė savotiškai atsiskyrusios ir vienišos, todėl nutariau jas užkalbinti. „Kokį įspūdį jums daro Amerikos lietuviai?", paklausiau smulkios šviesiaplaukės. Šalia jos stovinti tamsiaplaukė mergina šoktelėjo kaip įgelta. „Ponia, ji lietuviškai nesupranta", ji beveik sušuko ir jos veido išraiška buvo savotiškai iššaukianti, pasiruošusi kovai arba puolimui. Nustebau. „Kaip tai? Atvykusi su lietuvių studentų ansambliu, ji nemoka lietuviškai? Kas ji tokia?" „Ji yra žurnalistė iš Vilniaus. Rašo Komjaunimo tiesoje", skubus atsakymas. ...„Komjaunimo tiesoje? Per kitus asmenis aš esu gavusi kelis to laikraščio numerius. Jie visi lietuvių kalba", atsakiau. „Komjaunimo tiesa" yra leidžiama dviem kalbom", arogantiškai atkerta man Larisos Gusevos (kaip vėliai sužinojau) „globėja" Natalija. „Bet jei ji yra žurnalistė ir gyvena Vilniuje, kaip ji gali nemokėti lietuviškai?", vėl klausiu. „Ji yra rusaitė ir į Vilnių atvyko tik prieš du mėnesius", nervingai informuoja Natalija. Jaučiu, kaip jos abi jaudinasi ir yra nepatenkintos pokalbiu. Nieko daugiau neatsakiusi, pasitraukiu, praradusi bet kokį apetitą, nors kavinėje išdėlioti patiekalai vilioja akis. Turbūt, kaip tikrai rusei, jai ir butas Vilniuje buvo parūpintas, ir įvairios privilegijos, kai tuo tarpu tikrieji šeimininkai stovėjo metų metais ilgose eilėse, maldaudami pastogės... O dabar ji naudojasi Amerikos lietuvių vaišingumu. Kodėl?

Po tokio pokalbio prisiminiau ir anksčiau įvykusį keistą incidentą, autobusui sustojus Kento viešbučio kieme. Ansambliečiai vilko viešbučio laiptais į kambarius savo sunkius lagaminus, padėdami vienas kitam. Viena smulkutė, mažutė moteris kovojo su savo milžiniška našta. Su manim stovėjusios viešnios latvaitės pasisiūlė jai padėti, bet ji kažką nedraugiškai sumurmėjo ir, numojusi ranka, vilko toliau. Pro šalį ėjo stiprūs ir energingi ansamblio vyrai, tačiau nė vienas jai nepasisiūlė padėti, nežiūrint, kad juos vėliau pažinus negalima buvo abejoti nei jų džentelmeniškumu, nei mandagumu. Tik po to pokalbio supratau, kodėl jie taip elgėsi, nes jie žinojo, kad tai lietuviškai nekalbanti „Komjaunimo tiesos" rusė „žurnalistė" (?). O kas Vilniuje parašys lietuviškai apie Ratilio viešnagę Amerikoje ir Kanadoje? O gal jos „rašiniai" protokolo pavidale atsidurs KGB bylose? Kai kas spėlioja, kad ji ir lietuviškai suprato, bet sąmoningai tą faktą slėpė. Ir keista buvo tai, kad neteko pastebėti jos rankose nei bloknotėlio, nei pieštuko, kas būtų bene vienas iš geresnių užsimaskavimo priemonių, vaidinant žurnalistę.

Atvyks pas mus ir daugiau įvairių muzikos ir meno vienetų. Birželio mėnesį laukiame keturiolikos asmenų „Harmonijos", o rudenį labai didelio ansamblio. Žinome, kad tokios gastrolės pareikalauja didelių išlaidų ir iš mūsų pusės svetingo vaišingumo, kas ir taip yra charakteringa lietuviams. Tačiau nėra malonu, kai su jais atvyksta neaiškūs asmenys, prisidengę įvairiais klastotais titulais, naudojasi mūsų vaišingumu, bet iš tikro yra tik rusiškojo imperializmo ir jo vis dar įsišaknijusios santvarkos metodų atstovai ir agentai. Tik atrodo, kad kiek sumažėjo mūsų svečių baimės jausmai,nes tie asmenys buvo pačių Ratilio narių demonstratyviai boikotuojami.

Kaip būtų gera, kad ta žmogų nužmoginanti sistema pagaliau sugriūtų, tik baisu, kad į jos nasrus yra patekę ir kai kurie mūsų tautiečiai. Todėl taip drąsiai už žmogaus teises ir laisvę kovoję disidentai, kaip Gajauskas, Skuodis, Svarinskas Pečiulaičiai ir kiti, turėtų mumyse nuolatos žadinti jiems pagarbos ir pasididžiavimo jausmus, o jų atžvilgiu rodomas nuoširdumas ir vaišingumas nepažeidžia mūsų jausmų. Ir būtų gera, kad mūsų vaišingumas nebūtų piktnaudžiaujamas okupanto agentų, o jei to negalima išvengti, tai kad jie bent mokėtų lietuviškai. Nesakau, kad būtų lengviau su tuo sutikti, tik turiu viltį, kad lietuviškas žodis kada nors pagydys ir lietuvišką širdį.

O mano kreipimasis į anapus organizuojamus vienetus yra griežtas reikalavimas mums nesiųsti lietuviškai nekalbančių rusų bet kokiame vaidmenyje.

Laiškas

Gerbiamieji,

„Draugo" 1989.V.24 numeryje prel. L. Tulaba paskelbė, kad „Religinė Šalpa vien personalui išleidžia 400,000 dol. į metus".

Nežinau, iš kur prelatas tokią sumą ištraukė, nebent jis klaidingai suprato vieną sakinį mūsų gavėnios metu išsiųstame atsišaukime, kur rašoma šitaip:

„Apie vėliausius įvykius Lietuvoje bene efektingiausiai informuoja pasaulį Lietuvių Informacijos Centras. Ta svarbi pagalba Lietuvai šiemet kainavo Religinei Šalpai 400,000 dol."

Minėtos sumos didžiausią dalį sudarė ne personalo algos, kaip prelatas klaidingai teigia, o teleksai, telefaksai, paštas bei kitos išlaidos, susijusios su efektingu dramatiškų įvykių Lietuvoje paskleidimu pasauliui.

Būtume labai dėkingi, jeigu ateinančiam numeryje šiuos faktus paskelbtumėt.

Jus gerbiąs,
Kun. Kazimieras Pugevičius,
Reikalų vedėjas

AČIŪ AUTORIUI

Paskelbtų vajų tiek daug. Visų kišenės plėšomos. Kaip drįsti dar kitu prašymu kreiptis! Parašyti laiškeliai mūsų fondui, vienai kitai organizacijai ir keliems bizniams.

Didelė padėka rašytojui, kuris parašė „Drauge" gegužės 9 d., sužinojęs apie projektą spausdinti religinio turinio spalvotas knygeles vaikams Lietuvoje ir kad reikalinga 30,000 dol. suma šiam projektui įgyvendinti.

Po šio straipsnio pradėjo ateiti iš įvairiausių valstybių tai viena, tai kita auka. Tai liudija, kad lietuviai dar skaito „Draugą", kad jautrūs Lietuvos reikalams ir kad jaučia, jog yra stoka religinės medžiagos vaikams.

Dėkoju straipsnio autoriui ir visiems, kurie pasiuntėte auką paštu. Iki birželio pradžios surinkta 10,000 dol. Tai jau trečdalis. Už savaitės reikia užmokėti pusę spausdinimo kainos, o dar trūksta dviejų trečdalių. Kur nors reikės pasiskolinti. Pasitikiu Dievu, kad ateis ir likusioji dalis. Gal ši padėka išjudins kitus skaitytojus.

Tuo tarpu visos šešios (mažo 5"x7" formato) knygelės apie pagrindiniąsias krikščionybės tiesas ir maldas bus atspausdintos Belgijoje iki liepos pradžios. Dabar reikia rūpintis, kaip didesnę dalį visų 60,000 knygelių pergabenti į Lietuvą, po tūkstantį kiekvienos knygelės į Punską ir kitą tūkstantį mums čia išeivijoje. Tikimasi, kad ir čia atsiras žmonių, kurie padės tarpininkauti ir padės pravesti šį projektą iki galo.

Kviečiame visus prisidėti auka, kuri nurašoma nuo mokesčių. Čekius rašyti Special Apostolic Fund ir siųsti Ses. Ignei, ICC — RT 21, Putnam, CT 06260.

(S. I.)

A.†A.
TOMAS LEONAS

Staiga mirė 1989 m. birželio 10 d., sulaukęs 47 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Vilniuje. Amerikoje išgyveno 29 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime duktė Daiva, sūnus Tomas, tėvai Elena ir Paulius Leonai, sesuo Regina Saplienė su šeima Lietuvoje, dėdė Alfonsas Čičilis su šeima, pusbrolis Gediminas Leonas, dėdienė ir krikšto mama Sofija Leonienė. Taip pat labai daug artimų giminių Lietuvoje ir daug draugų Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, birželio 14 d. nuo 4 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, birželio 15 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **vaikai ir tėvai.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.
SOFIJA KLIMKAITIENĖ
GYBEŽAITĖ

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1989 m. birželio 12 d., sulaukusi 81 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterys: Irena Tiknius, žentas Vincent, Nijolė Bernardzik, žentas Walter, keturi anūkai: Tomukas Tiknius, Nina Bzdelik, vyras Jeff, Alicia Lerner, vyras Al, Lydia Erickson, vyras Hal; septyni proanūkai, sesuo Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Jurgkio Klimkaičio.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, birželio 15 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 16 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 v. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Tautines lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **dukterys, anūkai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 925-1430.

Mielam draugui

A.†A.
TOMUI LEONUI

mirus, skausme likusiems dukrai, sūnui, tėvams ir giminėms reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Rimas, Danutė ir Aidukas Gedeikai
Gediminas, Izabela ir Pranukas
Naujokaičiai

A.†A.
ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, jo žmonai IRENAI, dukrai DANUTEI, sūnums KĘSTUČIUI ir ALBERTUI, Jr., jų šeimoms ir artimiesiems gilaus skausmo valandoje reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Antanas ir Kazimiera Juzaičiai

Plymouth Meeting, PA

A.†A.
TEIS. JONUI PETRAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną dr. LIUDMILĄ PETRAUSKIENĘ, dukteris MARIJĄ ir HELENĄ su šeimomis.

Violeta Kavaliūnienė
Marta ir Vytautas Aleksandras Račkauskai

Mūsų Tėvas **ANTANAS SAULAITIS** kiekvieną dieną džiugiai pradėjęs, savo gyvenimą žemėje ramiai užbaigė birželio 11 d. rytą.

Gimęs 1906 rugsėjo 13 d. Liepojuje, Latvijoje, augo prie Meškuičių, baigė Šiaulių gimnaziją 1928 m. ir teisę Vytauto Didžiojo universitete. 1936 m. vedė Oną Mariją Lichtenšteinaitę (m. 1979). Su šeima į JAV atplaukė prieš 40 metų ir gyveno prie Waterburio, Conn. Dirbo fabrike. Priklausė Šv. Juozapo lietuvių parapijai. Palaidotas Lietuvių kapinėse birželio 14 d.

Visą gyvenimą skautavo — nepriklausomoje Lietuvoje, pokarinėje Vokietijoje ir JAV, eidamas įvairias pareigas ir redaguodamas „Skautų Aidą". Vienas Lietuvių Bendruomenės steigėjų JAV.

Žinodami jo rūpestį Lietuvoje atsikuriančiomis jaunimo organizacijomis, kviečiame jo vardu jas paremti.

Nuoširdumą ir meilę parodžiusiems dėkoja

sūnus Antanas, duktė Marija bei žentas Algirdas ir pusseserė Valija su šeima Australijoje.

A.†A.
BARBORAI STANKAITIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukterį DANĄ STANKAITYTĘ

Marta ir Vytautas Aleksandras Račkauskai

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Šiandien Chicagos miesto centre — Daley Plaza yra pabaltiečių demonstracijos prieš rusų okupaciją ir pirmuosius trėmimus. Lietuviams bus 10:30 val. autobusas, kuris išeis iš aikštės prie Marquette Parko bažnyčios. Visi, kurie gali pasitraukti iš darbų, kviečiami demonstracijose dalyvauti.

x Moksleivių ateitininkų stovykla bus nuo birželio 25 d. iki liepos 9 d. Dainavoje. Daina Tatarūnienė bus stovyklos šeimininkė.

x Dianos Kiliutės su Thomas V. Lee užsakai prieš santuoką eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Šv. Kryžiaus ligoninėje padeda ligoniams, sergantiems kojomis. Tai yra specialus gydymas, kurį pritaiko specialūs gydytojai, kurie išsispecializavę kojų gydyme. Kojų gydymui galima būti ateinančiu pacientu, bet reikia pirmiau pasiskambinti tel. 471-5550 kasdien darbo dienomis nuo 7:30 val. ryto iki 4 val. p.p.

x Dr. Danguolė Vitkienė, Palos Hts., Ill., lietuviškos veiklos ir „Draugo" nuoširdi ir dosni rėmėja, atsiuntė mokestį už dvi metines prenumeratas, pridėjo 50 dol. dienraščio palaikymui ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Dr. D. Vitkienei, mūsų garbės prenumeratorei, tariame nuoširdų ir didelį ačiū.

x Stasys Martišauskas, Brockton, Mass., John Staras, Lake Worth, Fla., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą, kiekvienas paaukojo po 25 dol. dienraščiui. Nuoširdus ačiū.

x Jaunųjų dailininkų paroda, kurioje dalyvauja Jūris Čiurlionis, Susana Juknaitė, Daiva Karužaitė, Jonė Karužaitė-Arsenault, Andrius Stankus, Rasa Sutkutė ir Gabija Žymantaitė atidaroma penktadienį, birželio 16 d. 7:30 v.v. Čiurlionio galerioje. Visi kviečiami atsilankyti.

(sk)

x Dr. Torvilas Norkus, Kauno Medicinos Instituto kardiologijos skyriaus profesorius, norėtų susirašinėti su Amerikos lietuviais gydytojais. Rašyti: **Lithuania, Kaunas 23305, Eivenių g-vė 31-50.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Irena Kriaučeliūnienė buvo pakviesta ir sutiko vadovauti centriniam „Dirvos" jubiliejaus komitetui. Jai pavesta sukviesti komitetą. „Dirva" kitais metais minės 75 m. jubiliejaus sukaktį. Jubiliejų numatoma atžymėti įvairiais renginiais ir sudaryti ekonominę bazę tolimesnei jos egzistencijai.

x Lietuvių Žagarės klubo pusmetinis narių susirinkimas bus ketvirtadienį, birželio 22 dieną, 1 val. po pietų Zigi Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Prašomi visi nariai susirinkime dalyvauti. Reikės aptarti svarbius klubo reikalus. Po susirinkimo bus vaišės.

x Dainų šventės seminare, birželio 20-23 dienomis vyksiančiam Dainavoje, dalyvauti užsiregistravo arti 50 asmenų. Dar priimamos registracijos, skambinant muz. Faustui Stroliai, tel. 312-687-1430.

x LB Lemonto apylinkės valdyba baisiojo Birželio minėjimą rengia sekmadienį, birželio 18 d., Lietuvių centre Lemonte. 11 val. ryto šv. Mišios koplyčioje. Mišių metu giedos „Dainavos" ansamblis. Organizacijos dalyvaus su vėliavomis. Po Mišių bus pakelta iš Lietuvos atvežta vėliava, plevėsavusi ant Gedimino kalno Vilniuje. Po to bus minėjimas ir kavutė.

x Alice Tamulis, Mount Olive, Ill., parėmė „Draugą" 25 dol. auka (už kalėdines korteles ir kalendorių), pratęsė prenumeratą vieneriems metams su tokiu prierašu: „Paprašysiu balandį, kad jis apskrietų visus planetos takus, atneštų žalią alyvos šakelę, vardan meilės ir taikos Lietuvai". Ačiū už viską.

x Lietuvių Fondui reikalingas studentas-ė vasaros darbams. Turi mokėti lietuvių ir anglų kalbas. Kreiptis darbo dienomis nuo 9 v.r. iki 5 v. p.p. **Tel. 471-3900, 3001 W. 59th St., Chicago.**

(sk)

x 15 dienų Lietuvoje! Š.m. rugsėjo 12 d. išskrenda ekskursija, kuri galės praleisti 15 dienų Lietuvoje. Turėsite galimybės ilgiau paviešėti pas gimines, pakeliauti po Lietuvą, aplankyti įvairius miestus. Skubėkite registruotis! Vietų skaičius ribotas! Kreiptis: **American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 312-238-9787.**

(sk.)

x Padedu jūsų giminėms Lietuvoje gauti piniginę paramą. Pinigus į Lietuvą pristatau greitai, duodu aukštą keitimo santykį. **Tel. 312-434-2655.** Skambint po 6 v.v.

(sk)

x Pigiai parduodu tinkamus Lietuvoje naudoti kompiuterius. Tarpininkauju juos persiunčiant ir surandu pirkėją. **Tel. 312-579-3243.**

(sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus,** tel. **361-5950** arba **636-6169.**

(sk)

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, **tel. 778-2233.**

(sk)

x Dr. K. Ėringis kalbės Vyresniųjų lietuvių centre birželio 14 d., trečiadienį, 3 val. p.p. Baisųjį birželį ir išvežtuosius tą dieną paminėsim trumpa menine programa. Kviečiame visus kuo gausiausiai dalyvauti.

x Emilie B. Prose ir Mary Anna Gerčius išrinktos atstovauti Marquette Parko 46-tai kuopai A.L.R.K. Moterų sąjungos 75 m. jubiliejaus suvažiavime rugpjūčio 9, 10, 11 ir 12 dienomis Worcester, Mass. 46-tos kuopos steigėja a.a. Marijona Šrupšienė ligi paskutinės valandos šioje žemėje atsidavusi kėlė Moterų sąjungą.

x Žemaičių kultūros klubo narių susirinkimas bus trečiadienį, birželio 21 d., 1 val. po pietų Zigi Kojak salėje, 4500 So. Talman ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.

x Sigitas Miknaitis, Clarendon Hills, Ill., lietuviškos skautijos darbuotojas, atsiuntė mokestį už tris prenumeratas, pridėjo 10 dol. už kalėdines korteles, kalendorių, palinkėjo sėkmės visam „Draugo" personalui ir toliau aprašyti ir skelbti lietuviškus reikalus, o ypač šiuo metu vykstančius Lietuvoje. Nuoširdus ačiū už viską.

x Jonas Milašius, St. Petersburg, Fla., pratęsė prenumeratą, paaukojo 25 dol. dienraščiui, o laiške rašo, kad paštas su „Draugu" labai vėluoja, bet dienraštis labai laukiamas ir skaitomas. Siunčia linkėjimus redakcijai, administracijai ir visiems darbuotojams. J. Milašiui, mūsų garbės prenumeratoriui daugelį metų, tariame nuoširdų ačiū.

x Dr. Kastytis Jucas, dermatologas (tel. 925-2670) veda radijo programas **1490 AM** bangomis kiekvieną **1490 AM** bangomis kiekvieną **šeštadienį 7 val. ryto.** Šį šeštadienį, birželio 17 d. Kalifornijos medicinos centro prof. Michael Franzblau, MD kalbės apie odos vėžį, saulės žalą odai ir apie įdegimo salonų problemas.

(sk)

x Dr. Vytautas Karoblis, nuoširdus DUX MAGNUS gerbėjas, šios operos išvykai ir plokštelei paaukojo $100. Nuoširdus ačiū!

(sk.)

x Julius Paulėnas, lietuviškos kūrybos rėmėjas, DUX MAGNUS išvykai į Lietuvą ir plokštelei aukojo $100. Lietuviškas ačiū!

(sk)

x 10-tasis Chicagos Lietuvių Festivalis įvyks šeštadienį, birželio 24 d. 69-joje gatvėje. Pradžia 12 val. dienos. Informacijai skambinti **436-0769.**

(sk)

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kainomis! Pvz. 12 spalvų mažiau negu 2 dol. Įvairus pasirinkimas. Tanspak, 2655 W. 69 St., **tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiami per banką į „dolerines" parduotuves: tinka jūsų giminių apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. **Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.**

(sk)

x PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. **312-778-2100** dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvėje rasite didelį pasirinkimą Lietuvoje pageidaujamų prekių. Siunčiame prekes **kargo** į Vilnių. Priimame užsakymus ir iš kitų miestų. **Sav. A. ir F. Šlutai.**

(sk)

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Išgirski, Dievuli, tautos balsą!

Piešė **Rimas Lukas,**
Dariaus Girėno lit. m-los
8 sk. mokinys.

RUOŠĖME DOVANAS MAMYTĖMS

Gegužės 8 d. sueigoje ruošėme dovanėles mamytėms. Sesės Danutė ir Nida atnešė gyvų gėlių — našlaičių. Ir mums davė po gėlytę ir popierinį puoduką. Įdėjome žemės į puodukus ir čia pasodinome savo gėlytes. Parašėme laiškelius. Pabaigusios darbą, viską sudėjome ant stalo ir ėjome žaisti. Susėdome ant žemės ratu. Padainavome. Paskiau pradėjome žaidimus. Sesė Vilija paruošė suvyniotus popieriukus ir sudėjo į krepšelį. Kiekviena skautė traukė po vieną popieriuką. Kiekviename buvo įvairiausių klausimų, į kuriuos mes turėjome atsakyti. Man patiko klausimas: pasakyti dvi teisybes ir dvi neteisybes. Pavyzdžiai: aš buvau mokykloje, aš buvau knygyne. Neteisybės: aš mačiau kiaulę medyje ir aš išmokiau asilą skaityti ir rašyti. Žaidimai visoms patiko. Po žaidimų sustojome į ratą, supynėme rankas ir sugiedojome: „Ateina naktis"... Pasiėmėme gėlytes ir grįžome linksmos namo.

Gaja Bublytė,
Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė.

IŠGIRSK, DIEVULI

Kiek daug, Dievuli, žmonių
suklupo
Prieš Tavo kryžių šventą!
Maldas kartoja sukepę lūpos,
Kiek skausmo išgyventa!

Kiek daug, Dievuli, rankų
iškelta,
Kiek daug vilčių sudėta
Į Tavo Sūnų, žiauriai prikaltą
Į kančią iškentėtą...

Išgirsk, Dievuli, skundą
kiekvieną,
Paguoski, nuraminki.
Klajoklio naktį paverski diena,
Nuo pikto mus apginki!

Viktorija Šmaižienė

PAVIETRĖS PANOS

Per pavietrę (marą), sako, važinėdavusios gražiose kalamoškose (karietose-vežimuose) su ketvertu arklių panos su vežiku. Kur jos atvažiuodavusios, ten žmonės ir mirdavę. Atvažiavusios prie lango klausdavusios: „Ar miegate?" Jei kas atsiliepdavo, kad miegame, jos atsakydavo: „Miegokite!" Tuose namuose visi išmirdavo. Jeigu atsakydavo: „Nemiegame, dirbame. Dievą garbiname", — tai atsakydavo — „Garbinkite, dirbkite ir būkite sveiki!"

Stolaukio kaime beveik jau visi buvo išmirę, tik likęs Stepas Gleveckas, kuris jau sirgęs. Atvažiavo pas jį panos. Liepė jam laidoti kūnus ir jis pasveiko. Tos panos buvo pas jį du kartu. Antrą kartą klausė kelio į Karalkrėslį, kur niekas nebuvo dar miręs. Dar buvo gyvas ir dvaro ponas. Jis liepė aplink dvarą kurti laužus, kad atsigintų nuo pavietrės (maro). Kai ten atvažiavo tos panos, neliko nė vieno gyvo žmogaus. (Vilkaviškis). Iš **dr. Balio archyvo**

Red. Ši lietvių tautosakos pasaka labai primena birželio mėnesio lietuvių trėmimus į Sibirą. Panos — tai rusai bolševikai, kurie sunkvežimiais važinėjo po Lietuvą ir krovė į juos mažus vaikus, senelius ir suaugusius. Išvežė juos mirčiai. Liko tušti namai ir vaizdas atrodė lyg po maro. Panos palikdavo gyvus, kurie dirbo ir meldėsi. Rusai pirmoje eilėje griebdavo tikinčiuosius. Daug kunigų išvežė ir nužudė. Duok Dieve, kad daugiau taip nebūtų.

PONAS GORBAČIOVAI!

Aš reprezentuoju Lietuvos reikalams. Mes prašome laisvės! Lietuva yra kraštas, kuris rodo, kaip žmonės gali draugiškai gyventi. Lietuviai sako: „Mylimi broliai". Nuo karaliaus Mindaugo iki dabar Lietuva buvo ir yra gražus kraštas. Mes esame lietuviai ir lietuviais norime būti. Mes prašome laisvės! Mes norime matyti visus žmones laimingus, linksmus žmonių veidus. Jeigu kiti nori Lietuvoje būti, gyvenkite kaip du draugai, kaip lygūs kraštai.

Aš negyvenu Lietuvoje, bet aš esu lietuvaitė ir aš noriu laisvės savo tėvų žemei. Aš nežinau, kaip visi Lietuvoje jaučiasi, bet aš žinau, visi ten prašo laisvės ir, jeigu jie gaus laisvę, visi Lietuvoje bus linksmi. Aš nesakau, kad Rusijoje visi blogi, bet daug žmonių taip dabar galvoja. Kartais aš girdžiu, kad žmonės nenori lankytis Lietuvoje, nes bijo rusų. Lietuviai žinojo, kad Lietuva buvo stipri ir galinga, ir dabar Lietuva nori būti stipri ir galinga, be ji negali, ji yra dar pavergta. Mano močiutė yra pasakiusi man: „Lietuva — mano kraštas dabar ir visada".

Vasario šešioliktoji buvo mūsų nepriklausomybės šventė, ir dabar visi tą dieną atsimena ir švenčia. Prašo laisvės visi Lietuvoje, prašo laisvės visi lietuviai, kurie gyvena Amerikoje ir kituose laisvuose kraštuose. Lietuvai laisvės! Lietuviais mes esame ir lietuviais mes norime būti...

Lidija Pauliūtė, 6 sk.,
K. Donelaičio lit. m-la

Red. 1940 m. birželio mėn. 15 d. saulę aptemdė rusų tankų sukeltos dulkės. Jie, klaikiai girgždėdami, atnešė Lietuvai vergiją. Tegul dabartinės prošvaistės išsklaido debesis ir tegul pateka laisvės saulė.

PIRMOJI MOTERIS

(Legenda)
(Tęsinys)

Dievas atvedė tą mergaitę pas Adomą. Šviesiau ir maloniau pasidarė visame rojuje, lyg visos žvaigždės būtų atbėgusios iš dangaus jos pažiūrėti.

Kas tik buvo gyvas, kas tik kvėpavo ir turėjo kokį nors balsą, pradedant muselėmis ir baigiant oro paukšteliais bei girių žvėreliais, pradėjo garbinti Visagalį Sutvėrėją ir nekaltą mergelę.

Tik vienas Adomas žiūrėjo šaltai. Menka ji buvo prieš ji, tartum lengvutis rūko debesėlis.

Nedrįso Adomas prie jos prieiti, nežinojo, ką su tokia drauge daryti ir kaip su ja pradėti gyventi rojuje...

Suprato tada Dievas, kad tokiam šiurkščiam sutvėrimui, kaip Adomas, ji per švelni ir jis nevertas tokios gražios moters. Tada Dievas tą gražiausią mergelę pasiėmė sau, o Adomui sutvėrė kitą moterį iš jo paties šonkaulio, panašią į jį ir pavadino Jieva.

Adomas pamatęs Jievą, pirmą kartą prasijuokė savo gyvenime ir kartu apsidžiaugė, kad turės sutvėrimą panašų į save, su kuriuo amžinai gyvens rojuje.

(Bus daugiau)

GALVOSŪKIAI NR. 161 ATSAKYMAS

Žiūrėkite lentelę.

GALVOSŪKIO NR. 162 ATSAKYMAI

1. Ararato. 2. Babel. 3. Carmel.

GALVOSŪKIO NR. 163 ATSAKYMAS

Seniausias miestas Naujajame pasaulyje yra Santo Domingo.

GALVOSŪKIO NR. 164 ATSAKYMAS

Šis vyras vadinosi Diogenas.

GALVOSŪKIO NR. 165 ATSAKYMAS

Jie vadinosi liliputai.

METRAŠTIS

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla šiais metais šventė savo trisdešimties metų jubiliejų (1959-1989). Ta proga išleido 224 puslapių metraštį. Jį redagavo ir spaudai paruošė Regina Kučienė. Leidinyje daug nuotraukų, vaizduojančių to laikotarpio mokyklos gyvenimą. Jas paruošė Jonas Maleiška ir a.a. Vaclovas Noreika. Leidinį spausdino Mykolas Morkūnas, Chicagoje.

Šios mokyklos jubiliejus sutampa su rašytojo-poeto Donelaičio 275 metų jubiliejumi.

Leidinyje parašyta mokyklos istorija, žymesnių asmenų sveikinimai ir mokinių kūryba. Leidinys didelio formato, ryškios nuotraukos ir piešiniai. Sudaro malonų įspūdį.

„Tėvynės žvaigždutė" linki mokyklai kuo geriausios sėkmės, žengiant į trisdešimt pirmuosius metus. Ateityje mokykla tesulaukia daugiau jubiliejų.

Paskutinę mokslo metų dieną mokyloje.